

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2013. gada 2. novembris – 8. novembris

Nr. 41 (1315)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

**Vai Rīga ir glītākā
Eiropas pilsēta?**
(3. lpp.)

**Armēnijas valsts
apbalvojums
Raimondam Paulam**
(3. lpp.)

**Ar pasta karieti no
Lietuvas uz Latviju**
(4. lpp.)

Bija vērts!
(8. lpp.)

„Mēs – latvieši pasaulē”

Vācijas un tuvākā reģiona latviešu organizāciju un aktīvo kopienu konference

Konference norisinājās no 2013. gada 18. līdz 20. oktobrim Vācijā, Freiburgā, Daugavas Vanagu latviešu centrā Bērzainē. Konference kopumā vērtējama ļoti pozitīvi, jo beidzot notika iespēju robežās aptverīga tikšanās un viedokļu apmaiņa starp latviešiem Vācijā un tuvākajā reģionā.

Konferencē piedalījās ap 40 cilvēku, ar savu klātbūtni un iesaistīšanos diskusijās to pagodināja Latvijas vēstniece Vācijā Elita Kuzma un Latvijas vēstniecības Vācijā padomniece Guna Japiņa, Latvijas vēstniece Eiropas Padomē Aiga Liepiņa, Speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos Rolands Lappuķe, Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas ārpus Latvijas arhibīskaps Elmārs E. Rozītis, Pasaules brīvo latviešu apvienības pārstāvības Latvijā vadītājs Jānis Andersons, Eiropas Latviešu apvienības vadītājs Aldis Austers, Daugavas Vanagu Vācijā valdes priekšsēdis Indulis Bērziņš un Latviešu kopības Vācijā valdes priekšsēdis Nils Ebdens.

Ļoti daudz tika apspriestas iespējas izveidot kopēju informācijas apmaiņas sistēmu starp biedrībām, latviešu organizācijām, kā arī cilvēkiem ārzemēs. Viens no vissvarīgākajiem kon-

ferences atzinumiem ir par lielo nepieciešamību pēc papildu kopīgas platformas par informēšanu un ziņu sniegšanu ārzemēs dzīvojošiem latviešiem, it īpaši Vācijā. Šajā tīmekļa mājaslapā noteikti vajadzētu būt informācijai par jaunpieņemtiem likumiem Vācijā un Latvijā un to atšķirībām abās valstīs. Vēl vajadzētu sniegt sava veida pamācības un ziņas, lai cilvēki labāk saprastu, kā rīkoties, ja dažādu apstākļu sakrītības pēc viņi ieradusies svešā valstī. Daudz intensīvāk ir jānodrošina informācijas apmaiņa starp latviešiem ārzemēs un Latvijā dzīvojošajiem latviešiem, tādējādi veicinot sapratni, ka arī latvieši ārzemēs ir Latvijas patrioti.

Mans viedoklis ir tāds, ka latviešu patriotisms būtu saistāms nevis ar ekonomisko situāciju, aktuālo politiku vai valdību, bet gan ar dzimteni kā vietu, kur atgriezties, justies laimīgam neatkarīgi no tā, vai pārnācējs ir pie dabas, laukos vai pilsētā, kur var dzirdēt latviešu valodu, izbaudīt latviešu tradīcijas. Tika uzsvērts, ka nav jādodomā tikai par bērniem vien, arī vecākiem ir nepieciešams veicināt vēlmi audzināt bērnus par Latvijas patriotiem un runāt ar bērniem latviski. Daudzi vecāki to dara, taču

diemžēl ir arī tādi vecāki, kuri izvēlas saviem bērniem nemācīt latviešu valodu, par vienu no pamatojumiem minot, ka bērns nespēs maztēnē apgūt vairākas valodas. Manuprāt, vecākus vajadzētu informēt par pētījumiem, kuŗos iztirzāta valodu nozīme bērna attīstībā, ja bērnam ir divas vai pat vairākas dzimtas valodas.

No Latvijas puses būtu nepieciešams skaidrāk definēt vēstnieku uzdevumus ārvalstīs. Iespējams, rosināt uz sadarbību ar vietējām latviešu organizācijām ārzemēs. Klātesošie aizrautīgi diskutēja par papildu vēlēšanu iecirkņu veidošanu ārvalstīs, īpaši Vācijā, jo daudzi latvieši nevēlas sūtīt savu pasi pa pastu uz vēstniecību, lai varētu piedalīties vēlēšanās.

Vēstniecei Elitai Kuzmai un vēstniecības padomniecei Gunai Japiņai tika uzdoti jautājumi par dubultpilsonību un par to, kas ir jādara, lai cilvēki iegūtu vai atgūtu Latvijas pilsonību. Latviešu organizācijām Vācijā un arī ārzemēs vajadzētu vairāk informēt cilvēkus par dubultpilsonības iespējām un, lai nerastos pārpratumi, iespējami precīzi noskaidrot atšķirīgo un kopīgo likumā par pilsonību tajā valstī, kur organizācijas atrodas.

(Turpinājums 2. lpp.)

Tiekas Brīvās Latvijas izdevēji

Š. g. 26. oktobrī Rīgā kārtējo reizi tikās mūsu laikraksta izdevēji, lai apspriestu aizvadītā gada rezultātus un iezīmētu nākotnes aprises. Izdevēji redakcijā, no kreisās: Aivars Sinka, BLIK priekšsēdis, Pēteris Pētersons, finanču konsultants, Ligita Kovtuna, redaktore, Andrejs Leimanis un Vija Freimane, Zviedrijas pārstāvji, Nils Ebdens, Vācijas pārstāvis. Nilam rokās *Brīvās Latvijas* kalendārs 2014, kuŗā publicēti arī viņa foto. Par sēdi vairāk lasiet nākamajā numurā.

Lasiet un pasūtīniet arī tīmeklī!

www.brivalatvija.lv

Diasporas tematikas atspoguļojums

Eiropas Latviešu apvienības (ELA) priekšlikumi Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei (NEPLP)

Atsaucoties uz Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPLP) priekšlikumu paust viedokli par diasporas tematikas atspoguļojumu VSIA *Latvijas Televīzija* un VSIA *Latvijas Radio* sabiedriskajā pasūtījumā 2014. gadam, Eiropas Latviešu apvienība (ELA) iesniedza piecus ieteikumus.

1. VSIA *Latvijas Radio* raidījums „21. gadsimta latvietis” ir ieguvis popularitāti gan Latvijā, gan ārzemēs dzīvojošo tautiešu vidū. Tas ir noticis, veiksmīgi izvēloties tematus, kas ir aktuāli gan vietējai, gan ārzemju auditorijai. 2014. gadā, lai stiprinātu raidījuma veidotāju saziņu ar klausītājiem ārvalstīs, ieteicams pilnveidot jauno raidījumu pieteikšanu diasporas plašsaziņas līdzekļos.

2. VSIA *Latvijas Televīzija* diasporas tematikas atspoguļojums

ir nerēgulārs un tāpēc fragmentārs. Lai arī daži raidījumi (piem., „Četras istabas”) pievērsās diasporas tematikai vai iesaista raidījuma veidošanā diasporā dzīvojošos (piem., „Pasaules telpa”), tomēr būtu vēlama arī VSIA *Latvijas Televīzija* izveidot raidījumam „21. gadsimta latvietis” analogu raidījumu. Ieteicams arī apdomāt diasporas kopienu iesaisti kādos VSIA *Latvijas Televīzija* šovos vai spēlēs.

3. Minētajam VSIA *Latvijas Televīzija* raidījumam nevajadzētu fokusēties uz ārvalstīs dzīvojošo tautiešu dzīves atspoguļojumu. Šim raidījumam drīzāk būtu jāanalizē situācijas, ar kuŗām saskarās cilvēki, dzīvojot gan citās valstīs, gan Latvijā. Ļoti svarīgi būtu atspoguļot jauno pieredzi un zināšanas, ko mūsu tautieši gūst citās valstīs. Un pretēji – parādīt, kādas unikālās iespējas var

piedāvāt Latvija diasporai, gan veidojot starptautiskus projektus, gan arī dzīves kvalitātes ziņā.

4. Lai nodrošinātu raidījumu daudzpusīgumu un apskatāmo tematu dziļumu, būtu svarīgi atbilstīgi korespondentu tīklu lielākajās latviešu kopienās ārpus Latvijas. Šie cilvēki strādātu gan ar Latvijas sabiedriskajiem plašsaziņas līdzekļiem, gan ar diasporas plašsaziņas līdzekļiem.

Svarīgs jautājums ir piekļuve Latvijas sabiedriskajiem plašsaziņas līdzekļiem ārpus Latvijas. VSIA *Latvijas Radio* iespējams klausīties tīmeklī, bet VSIA *Latvijas Televīzija* skatīšanās reālā laika režīmā ir ierobežota.

Saistībā ar ELA ierosinājumiem VSIA *Latvijas Radio* un VSIA *Latvijas Televīzija* NEPLP iesnieguši kopsavilkuma vēstules, kur analizēta pašreizējā situācija, kas attiecas uz diasporas

tematikas atspoguļojumu abos minētajos plašsaziņas līdzekļos.

VSIA *Latvijas Radio* norādījis, ka saistībā ar iecienīto raidījumu „21. gadsimta latvietis” ir plānots iesniegt NEPLP lūgumu veicināt papildu financējuma piesaistīšanu raidījuma veidotāju komandējumiem uz vairākiem emigrācijas latviešu svētkiem, sarīkojumiem un notikumiem ar mērķi veidot reportāžas un „dzīvās” studijas aktivitātes norises vietā. Otra svarīgākā lieta – kopš 2012. gada rudens *Latvijas Radio* 4 ētērā skan raidījums „Kā jums tur iet?” par emigrējušajiem tautiešiem un viņu dzīvi mītnes valstī, kā arī par latviešiem, kuŗi kādu iemeslu pēc atgriezušies. Speciālu raidījumu, kuŗu auditorija būtu diaspora, LR 4 nav.

VSIA *Latvijas Televīzija* uzsvē, ka Latvijas diasporas tematika ir ļoti svarīgs televīzijas sa-

tura aspekts, kas jau šobrīd daudzveidīgi un dinamiski tiek atspoguļota gan ziņu raidījumos, gan diskusiju raidījumos, dokumentālajās un aktuālajās programmās, turklāt šos virzienus VSIA *Latvijas Televīzija* plāno attīstīt arī turpmāk. Atbalstu guvusi arī ideja par korespondentu tīkla izveidi lielākajās latviešu kopienās ārpus Latvijas, taču tiek norādīts, ka šā mērķa īstenošanai nepieciešami papildu līdzekļi.

Lāsma Ģibiete,
ELA komunikāciju referente

„Mēs – latvieši pasaulē”

(Turpināts no 1. lpp.)

Kopumā ir nepieciešama lielāka atvērtība starp latviešu organizācijām, kā arī attiecībās ar cilvēkiem. Latviešiem būtu jāklūst savstarpēji saliedētākiem un atklātākiem, jo vienam no latviešu organizāciju un kopā sanākušā cilvēku grupu pamatmērķiem vajadzētu būt latviskuma veicināšanai ārzemēs, jo, tieši saorganizējoties, aktīvi kopā darbojoties, tiks vēl vairāk stiprināts latviskums.

Noderīga bija diskusija par jumta organizācijām, jo pirms diskusijām tika prezentēta to darbība, veikums un radīts skaidrāks priekšstats par šo organizāciju mērķiem. Latviešu kopībai Vācijā (LKV), Eiropas Latviešu apvienībai (ELA) un Pasaules brīvo latviešu apvienībai (PBLA) būtu jāpastāv arī nākotnē un jādomā par labāku sadarbību savā starpā, jo citādi veidojas sava veida konkurences situācija, kurā katra organizācija ir pati par sevi.

Konferences vakaros pēc uzrunām, prezentācijām un diskusijām notika kopīga sadziedāšanās, kas stiprināja kopības izjūtu

No kreisās: Līga Hirta, Austris Grasis, Ieva Freinberga, Andris Zemītis, Sarma Zemīte, Elmārs Ernsts Rozītis, Tālis Rēdmanis, Andrejs Urdze, Guna Japiņa, Jānis Andersons

un vēlreiz apstiprināja zināmo, ka latvieši ir dziedātāju tauta. Sestdienas vakarā *Latvijas Televīzijas* un *Daugavas Vanagu Vācijā* sadarbībā tika izrādīta dokumentālā filma “Zenta Mauriņa - latviete Eiropā”.

Cerams, ka šī konference kļūs par pamatu labākai cilvēku un organizāciju sadarbībai nākotnē, jo kopīgā ir ļoti daudz, lai arī

dažs pagaidām varbūt to vēl nesaskatīja. Paustie viedokļi, iespējams, rosinās aizdomāties un kļūt atvērtākiem jaunām idejām, sarežģījumu risinājumiem, viedokļu un informācijas apmaiņai un, vēlreiz uzsvēru, sadarbībai.

Valda Dureika,
Erasmus prakticante Latviešu centrā Mīnsterē no Ventspils augstskolas

MUMS RAKSTA

Kas ir kas?

Ja runājam par Otrā pasaules kara rezultātiem, tad Latvijas valsts un latviešu tauta jāpieskaita pie zaudētājiem. Neatkarības zaudēšanu un iekļaušanu PSRS verguvalsts sastāvā par uzvaru saukt nevar. No tā varam spriest, ka t.s. uzvaras pieminekļa, kas uzcelts par tautai izspiestu naudu, atrašanās Pārdaugavā nav ataisnojama. To vajadzēja nojaukt jau tūlīt pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas.

Taču to cilvēku uzskati, kuri 9.

maijā pulcējas pie šī pieminekļa, ir citādi. Šie cilvēki ir pārliecināti, ka viņi Latviju un latviešus ir atbrīvojuši. Acīmredzot, pēc viņu domām, labākais, kas var notikt ar Krievijas mazajām kaimiņtautām, ir to iekļaušana Krievijas impērijas sastāvā. Viss, kas darīts šīs impērijas vārdā, nav uzskatāms par noziegumu, tostarp masveida deportācijas, ieslodzīšana vergu nometnēs bez tiesas sprieduma, arī masveida poļu karagūstekņu slepkavība pie Katīņas...

Ja nu šī monstra nojaukšana pašreizējos apstākļos nav iespējama vai nav vēlama, tad, lai mazinātu tā pievilcību zināmas ļaunību grupas vidū, būtu lietderīgi tam blakus uzcelt memoriālu, kas atspoguļotu okupācijas laikā pārciesto. Ceļa rādītājs ar uzrakstu vienā virzienā „Uzvara” un otrā „Sekas” skaidri parādītu, kas ir kas. Tad būtu iemesls šo kompleksu rādīt ārzemju viesiem un tūristiem.

Ernests Braučs

Vēlaties uzzināt par tautiešiem Lielbritānijā?

www.latviesiem.co.uk

Ja vēlaties sazināties ar “Straumēniem” Anglijā

Rakstiet:

Latvian Welfare Fund, Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, Leicestershire, LE17 6DF

Zvaniet: tālr: 01788 860599

Personāls:

David Jennings 01788 524130 djennings@catthorpemanor.co.uk

Juris Krievs 01788 524132 jkrievs@catthorpemanor.co.uk

Helen Morgan Parra 01788 524131 functions@catthorpemanor.co.uk

Finanču birojs 01788 524128 accounts@catthorpemanor.co.uk

Uldis Reveliņš 01788 524129 ; 01788 860840 uldis.revelins@talktalk.net

Skatieties un lasiet: www.catthorpemanor.co.uk

LNPL Jaunatnes darbu sacensības 2013. gadā

Šogad uz sacensībām mums pieteicās bērni no četrām pilsētām un bija jauki redzēt augsti kvalitatīvus darbus.

Vērtētājiem, kuri bija ievēlēti no vēstniecības un LNPL prezidija, vajadzēja ilgu laiku, lai izvēlētos labākos darbus. Bija gan zīmējumi, kas atspoguļo latviešu tradīcijas, gan raksti par latviešu svētku ticējumiem.

Godalgas un atzinības raksti tiks izsūtīti uz centriem, lai dalībniekiem tos varētu pasniegt 18. novembrī.

Balvas saņems

3 - 8 g. v. dalībnieki:

1. vieta - Agnese Irbe no *Aberdeen* par Latviešu tautas tradīciju grāmatu

2. vieta - Alise Krasņakova no

Drogheda par Latviešu tautas tradīciju grāmatu

3. vieta - Elizabete Vilande no *Portlaoise* par latviešu tēlu izveidošanu

9 - 12 g. v. dalībnieki:

1. vieta - Rasa Šerbuka no *Newry* par svētku tēlu izveidošanu

2. vieta - Kristija Sunāksle no *Newry* par latviešu rakstiem

3. vieta - Roberts Šerbuka no *Newry* par latviešu rakstiem

1. vieta Anda Gēgersone no Drogheda par Latviešu tautas ticējumu grāmatu

Liels paldies visiem, kuri piedalījās.

Māris Pūlis,

LNPL Izglītības nozares vad.

Valsts svētku sarīkojums LONDONĀ

Svētdien, 17. novembrī, plkst. 17.00

Westminster Cathedral Hall
Ambrosden Avenue, London SW1P 1QH

Svētbrīdis

Mācītāja **Eliza Zikmane**

Svētku runa: LR vēstnieks Apvienotajā Karalistē
Andris Teikmanis

Koncerta daļā piedalās:
Folkloras kopa “Austrumkalns”
Londonas Latviešu koris
Deju kopa “Londona dejo”

Sarīkojumu apmeklēt aicina:

Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā,
Latvijas Republikas vēstniecība Londonā
Daugavas Vanagu Fonda Londonas nodaļa

RADI UN DRAUGI
VIESNĪCA ★★★★★ WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvijas Ārlietu ministrijas komentārs

LATVIJAS REPUBLIKAS ĀRLIETU MINISTRIJA

Sakarā ar diskusiju par piemiņekli Pārdaugavā Ārlietu ministrija atgādina, ka šī memoriāla būve ir objekts, par kuŗu 1994. gadā parakstīta Latvijas un Krievijas starpvaldību vienošanās, kas paredz memoriālo būvju un masu apbedījumu vietu saglabāšanu un uzturēšanu, un līgumslēdzējas puses ir atzinušas, ka šie nosacījumi attiecas arī uz piemiņekli Pārdaugavā.

Ārlietu ministrija, komentējot Krievijas Ārlietu ministrijas 23. oktobra paziņojumu par šo jautājumu, norāda, ka tas atkārtoti patiesībai neatbilstošo un apzināti maldinošo viedokli par vēstures traktēšanu Latvijā. Šāda pieeja ir bezperspektīva un savu laiku izdzīvojuši. Mūsu vēsture un pieredze ir bijusi traģiskas pārpilna, ir bijuši kaŗi, piespiedu mobilizācijas, nežēlīgas represijas un necilvēcīgas izsūtīšanas. Civilizēta, taisnīga un konstruktīva pieeja ir nepieciešama, lai šīs brūces varētu dziedēt. Šobrīd mūsu darba kārtībā ir daudz aktuālu jautājumu, kas saistīti ar nākotnes attīstību. Ārlietu ministrija aicina nevis pielikt lielas pūles politizētāi vēstures atspoguļošanai vai cīņai ar pagātnes piemiņekļiem, bet gan meklēt saskares punktus, kas ļautu kopīgi atbildēt uz nākotnes izaicinājumiem.

***

Laikraksts USA Today aicina balsot par Rīgu kā glītāko Eiropas pilsētu

Viens no lielākajiem ASV laikrakstiem USA Today aicina balsot par Rīgu kā glītāko Eiropas pilsētu nominācijā „Lasītāju izvēle”, biznesa portālu Nozare.lv informēja Rīgas Tūrisma attīstības birojs.

Konkursā kopumā nominētas 20 Eiropas pilsētas, un patlaban Rīga ierindojusies otrajā vietā aiz Norvēģijas pilsētas Bergenas. Konkursā par skaistāko tūrisma galamērķi Rīga sacenšas arī ar Budapeštu, Kopenhāģenu, Florenci, Insbruku, Parīzi, Londonu, Valensiju u.c. Balsot par Rīgu kā glītāko Eiropas pilsētu var līdz 18. novembrim. Uzvarētāji tiks paziņoti 20. novembrī USA Today Travel tūrisma sadaļā 10 Best un vēlāk laikrakstā USA Today. Balsot var ikviens interesents katru dienu līdz pat konkursa nobeigumam 18. novembrī, kad tiks svinēta Latvijas Valsts nodibināšanas 95. gadskārta.

***

Londonā piemiņas dievkalpojums izcilajam Latvijas diplomātam Kārlim Zariņam

Šogad apīr 80 gadi, kopš darbību Londonā uzsāka izcilais diplomāts, apbrīnas vērtais sabiedris-

kais darbinieks un sūtnis Lielbritānijā Kārlis Zariņš.

Latvijas Republikas sūtnis Kārlis Zariņš un vēlāk arī Latvijas diplomātiskā un konsulārā dienesta vadītājs šo amatu veica līdz pat aiziešanai mūžībā - 1963. gadam.

27. oktobra pēcpusdienā Londonā, Zviedru baznīcā, notika piemiņas dievkalpojums izcilajam Latvijas diplomātam un aktīvajam sabiedriskajam darbiniekam Kārlim Zariņam. Piemiņas dievkalpojumu un atceri rīkoja Latvijas vēstniecība sadarbībā ar Apvienoto Londonas latviešu ev. lut. un Miera draudzi. Dievkalpojums un neformālā atceres pēcpusdiena bija sirsnības pārpilna. Par godu K. Zariņa dziedātprasmei (otrais tenors) Londonas latviešu koris L. Zobens vadībā nodziedāja divas koŗa dziesmas - A. Skultes „Lūgšana” un H. Pavasara „Viens vienīgs vārds”.

***

Skolotāju pikets

24. oktobrī pie Saeimas piketā pulcējās ap 2000 pedagogu un zinātnieku. Viņi ar svilpieniem pauda savu noraidīto attieksmi pret valsts budžeta projektu un skāļi pieprasīja lielākas algas. Ja netiks uzklāusiti un pozitīvu pārmaiņu nebūs, izglītības darbinieki ir apņēmības pilni turpināt protesta akcijas - līdz pat streikam.

Valdības piedāvājums paredz paaugstināt pedagogu zemāko mēnešalgas likmi no 280 latiem līdz 295 latiem, bet Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība vēlētos vismaz 310 latu likmi.

***

Valsts prezidents tiek ar Putina palīgu

Pēc Krievijas puses iniciatīvas notika Latvijas Valsts prezidenta Andŗa Bērziņa un Krievijas Federācijas prezidenta palīga Igora Levitina tikšanās. Sarunas laikā atzīts, ka Latvijas un Krievijas divpusējās attiecības un kontakti attīstās pozitīvi, konstruktīvi un dinamiski. Aug tirdzniecības apgrozījums, palielinās Krievijas tūristu interese par Latviju, veidojas aktīvi kultūras kontakti. Sarunas dalībnieki uzsvēra, ka ir svarīgi turpināt starpvalstu līgumiskās bāzes paplašināšanas darbu, it īpaši ievērojot novembra beigās Jekaterinburgā gaidāmo Latvijas - Krievijas starpvaldību komisijas sēdi.

***

Latvijas iedzīvotāji var saņemt valsts samaksātu veselības aprūpi jebkurā ES dalībvalstī

25. oktobrī stājas spēkā Eiropas Savienības (ES) direktīva par pacientu tiesību piemērošanu pārrobežu veselības aprūpē. Direktīva paredz tiesības pacientam saņemt viņa valsts samaksātos veselības aprūpes pakalpojumus arī citā ES valstī. Arī Latvijas iedzīvotāji var izvēlēties konkrētu pakalpojumu citā ES dalībvalstī. Valsts pienākums šādos gadījumos ir segt pakalpojuma izmaksas, tomēr nepārsniedzot šo izmaksu noteikto apjomu pacienta pastāvīgās dzīvesvietas valstī.

***

Latvija nostiprina attiecības ar Čīli

Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks - politiskais direktors E. Stiprais no 23. līdz 25. oktobrim uzturējās vizītē Čīlē, Santjago, lai piedalītos OECD Valsts pārvaldes institūciju vecāko amatpersonu 32. sesijā, kuŗā tika apspriesti jautājumi par valsts pārvaldes darbības efektivitāti, stratēģisko vadību un lielākajiem izaicinājumiem.

24. oktobrī Eduards Stiprais Santjago tikās ar Čīles Ārlietu ministrijas Divpusējo attiecību ģenerāldirektoru Francisko Marambio un pārrunāja divpusējo attiecību aktualitātes, sadarbību starptautiskās organizācijās un turpmākas iespējas veicināt sadarbību starp abām valstīm. Vizītes ietvaros Stiprais tikās ar Santjago un tās apkaimē dzīvojošajiem latviešiem, lai pārrunātu latviešu kopienai aktuālus jautājumus.

***

Vienojas apmainīties ar pieredzi ES prezidentūras sagatavošanā

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar Slovakijas vēstnieku Peteru Hatjaru, kas bija ieradies iepazīšanās vizītē.

Sarunā amatpersonas augstu novērtēja Latvijas un Slovakijas labo sadarbību kā divpusējos, tā arī daudzpusējos sadarbības formātos. Rinkēvičs atzina savstarpējās tirdzniecības apjomu pieaugumu un aicināja turpināt darbu, lai padziļinātu sadarbību ekonomiskā, kultūrā un izglītībā, kā arī pašvaldību līmenī. Ārlietu ministrs arī pauda gatavību pastiprināt sadarbību un dalīties pieredzē ar Slovākiju Eiropas Savienības jautājumos, īpaši tāpēc, ka Latvijas pirmā prezidentūra ES Padomē būs 2015. gada pirmajā pusē, bet Slovākijas - 2016. gada otrajā pusgadā.

***

Raimondam Paulam Armēnijā piešķirts valsts apbalvojums

Latviešu komponistam Raimondam Paulam par ieguldījumu pasaules mūzikā Armēnijā piešķirta Goda medaļa.

SPILGTS CITĀTS

Daily Telegraph par nākamā gada Eiropas kultūras galvaspilsētu Rīgu

Britu laikraksts Daily Telegraph vēltījis plašu, jūsmīgu rakstu mākslinieciski bagātajai nākamā gada Eiropas kultūras galvaspilsētai Rīgai

The Daily Telegraph

Ceļojumu slejā publicētajā rakstā „Laika atskaite līdz Rīgai” uzskaitīti pieci iemesli Latvijas apmeklēšanai, slavēti četri restorāni un trīs viesnīcas, ieteiktas divas grāmatas un nosaukta „viena lieta, ko nedrīkst palaist gaŗām”. „Latvijas galvaspilsēta ir zvanu torņi un smaiļi un pasaulē fantastiskākās jūgendstila arhitektūras simfonija. Tas apliecina bagāto mantojumu no 800 gadus senās vēstures, kuŗas laikā pilsēta nonākusi zviedru, vācu, krievu un, visbeidzot, pašu latviešu rokās,” - šādas iemeslus Rīgas apmeklējumam min raksta autors. „Jaunie rīdzinieki spēj vētrāini uzdzīvot, īpaši krāšņās, UNESCO kultūras mantojuma sarakstā iekļautās vecpilsētas enerģijas piesātinātajos bāros. Viņi māk arī kārtīgi atpūsties un bieži to dara 30 kilometrus gaŗajā balto smilšu plūdmalē Jūrmalā, kas atrodas netālu no Rīgas. Rīgai ir arī izsmalcināta kultūra ar tās brīnišķīgo operas namu, koncertzālēm un baznīcām, kas piedāvā izcilus ērģelmūzikas koncertus, un nākamgad pilsēta nesīs Eiropas kultūras galvaspilsētas titulu,” teikts rakstā. Pēc raksta autora domām, viesojoties Rīgā, nekādā ziņā nevajadzētu palaist gaŗām iespēju „apskatīt pilsētu no kuģīša, kas ciemiņus vadā pa pilsētas kanāli. Viena no pieturām ir pie Brīvības piemiņekļa. Aptuveni stundu gaŗais brauciens ved gaŗ operas namu, Centrālirgu un pa Daugavu, no kuŗas paveras krāšņs skats uz Rīgas viduslaiku sirdi.” Raksta nobeigumā avīze sniedz „interesantu faktu, ka Latvijas neatkarības atgūšana no Padomju Savienības 1991. gadā tiek saukta par dziesmoto revolūciju, jo latvieši neķērās pie ieročiem, bet Maskavai pretī stājas ar dziesmām”.

klātesošos uzrunāja ECB Banknošu direktorāta direktors Tons Ross un Latvijas Bankas Kases un naudas apgrozības pārvaldes vadītājs Jānis Blūms. Pirmo reizi ceļojošā “Eiro izstāde” tika atklāta 2008. gada 1. jūnijā ECB telpās Vācijā, Frankfurtē. Kopš tā laika izrāde viesojusies daudzās Eiropas pilsētās.

***

Melngalvju namā Ģerboņu svētki

Melngalvju namā 24. oktobrī notika Ģerboņu svētki, kuŗos ģerboņi tika pasniegti Kandavas un Krimuldas novadam, kā arī Stāmerienes, Rembates, Tomes un Sventes pagastam.

***

Dailes teātrī atklāta Eiro izstāde

Dailes teātrī ar svinīgu ceremoniju atklāja Eiropas Centrālās bankas (ECB) izveidoto “Eiro izstādi”, kuŗas vadmotīvs ir “Vai pazīsti eiro banknotes un monētas?”. Ar “Eiro izstādi” aizsākta sabiedrības plaša informēšana par kopīgo valūtu - eiro banknotēm un monētām, to izskatu un pretviltošanas elementiem.

Izstādes atklāšanā piedalījās un

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Konkurss "Iedez Gaismas pili!"

Iestājoties tumsai, jaunajā Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) ēkā tiek iedegtas visas gaismas Daugavas pusē, informē konkursa organizatori. Piedalīties fotokonkursā un iemūžināt izgaismotu jauno LNB ēku aicināti gan profesionāli fotogrāfi, gan amatieri.

Labākos darbus izvērtēs žūrija no "Nacionālās Būvkompaniju apvienības" un LNB, kā arī fotogrāfs no portāla *fotokvartals.lv* redaktors Arnis Balčus.

***

Dzintras Gekas filma „Bērības zeme Sibīrijā”

konkursā *Zelta vilnis* saņēmusi balvu, jo atzīta par gada labāko televīzijas dokumentālo filmu. Filma turpina seriju par 1941. gada izsūtījumu. 14. jūnijā izsūtītie bērni nu jau cienījamā vecumā grib aizbraukt uz savām bērības vietām Sibīrijā. Kā tur izskatās tagad, vai kāds vēl viņus atceras? Filmas sižets veidots no diviem braucieniem uz Sibīriju pa Tomskas un Krasnojarskas apgabalu. Epizodes atspoguļoti seši liktenstāsti.

Piemiņas vietā Sibīrijā

***

„Sapņu komanda 1935” joprojām gūst sasniegumus filmu pasaulē

Andreja Ēka un Aigara Graubas spēlfilma „Sapņu komanda 1935” (*Dream Team 1935*) aizvien vēl gūst sasniegumus filmu pasaulē. Šoreiz filma ieguvusi balvu par labāko drāmu un Aigaram Graubam piešķirts labākā režisora gods Brekenridžas filmu festivālā, kas ir viens no vecākajiem filmu festivāliem ASV.

***

Eiropas Filmu akadēmijā jauni biedri no Latvijas

Eiropas Filmu akadēmija dibināta 1989.gadā. Šobrīd akadēmijas biedri ir vairāk nekā 2900 filmu profesionāļi – režisori, aktieri, scenāristi, operātori, komponisti, producenti un festivālu organizētāji. Šogad Eiropas Filmu akadēmija papildināta ar profesionāļiem no Latvijas. Uzņemti jauni biedri – producenti Vilnis Kalnāllis un Uldis Cekuls, režisori Dzintra Geka, Juris Poškus un Jurgis Krāsons, operātors Gints Bērziņš un scenārists Tālvāldis Margevičs.

***

Splendid Palace ēkai - 90

Rīgā kinoteātrim *Splendid Palace* aprit 90 gadu. Pie kino ēkas atklāta unikāla gleznoto kino afišu kolekcija.

Izstādē apskatāmi 15 lielformāta mākslas darbi, kas tapuši pēdējos piecos gados un līdz šim glabājušies kinoteātra *Splendid Palace* arhīvos. Visu kino afišu autors ir Artis Koknevičs, kas savulaik šo arodu pārņēmis no sava tēva, kinoteātra *Rīga* mākslinieka Kārļa Kokneviča (1930-2006). Lai arī atzītas par unikālām, vairāk šādas ar roku gleznotas kino *Rīga* afišas līdz mūsdienām diemžēl nav saglabājušās. Gleznotas ar guaša krāsām, tās, mainoties filmu repertuāram, no audekla atkal rūpīgi nomazgātas, dodot vietu jauniem mākslas darbiem. Pirmās gleznotās afišas uz kinoteātra mūra izstādītas jau pag. gs. 70. gados. Lai konkurētu ar citiem kinoteātriem filmu afišu zīmējuma un tā krāsu paletes izteiksmīguma ziņā, katram māksliniekam bijusi sava slepena krāsu radīšanas un jaukšanas tehnika. Savējo Artis Koknevičs tur noslēpumā vēl līdz šodienai. Gleznotās kino afišas ilgus gadus bijušas kinoteātra *Rīga* vizītkarte, tās iezīmē veselu laikmetu kinoteātra dzīvē.

Izstādes atklāšanā piedalījās arī Eiropas kinoteātru organizācijas *Media Salles* vadītāja Elizabete Brunella. Viņa Rīgā ieradusies, lai īpaši sveiktu kinoteātri tā jubilejā. *Media Salles* izveidota Itālijā 1991. gadā ar mērķi popularizēt Eiropas kino un rūpēties par tā izdzīvošanu un vēsturisko Eiropas kinoteātru saglabāšanu.

***

Prāta vētra latviešu klubā Somijā un ukraiņu šovā

Tamperē, Somijā, festivāla *Lost in Music* ietvaros uz kluba "Doris" skatuves kāpa grupas *Prāta vētra* puīši. Lai gan viņi ir populāri arī somu vidū, uz koncertu īpaši kuplā skaitā bija sapulcējušies vietējie latvieši. Vairāki no grupas kvēlākajiem *faniem* līdzī bija pāņēmuši pat hokeja atribūtiku – šallītes un cepures Latvijas karoga krāsās, citi - mazus karodziņus.

Grupa sanākušajiem klausītājiem nelika vilties. Tā kā festivāla ietvaros klubā pēcāk bija paredzēta arī citu mūziķu uzstāšanās, *prātvētrieši* koncertu sāka pirms laika, lai pagātu nospēlēt papildu dziesmas, kas iepriekš repertuārā nebija paredzētas. Starp jaunākā albuma angļu valodā dziedātajām

kompozīcijām skanēja arī dažas senākas, starptautiski jau pazīstamas melodijas. Kluba publikai īpaši patika latviski atskaņotās dziesmas "Plaukstas lieluma pavasaris" un "Lidmašīnas".

*

No Tampere *Prāta* vētra devās uz Krieviju, kur kopā ar grupu *Instrumenti* sniedza koncertus Sanktpēterburgā un Maskavā. 26. oktobra vakarā grupa *Prāta vētra* tiešraidē uzstājās Ukrainas talantu šovā *X-faktor*. Viņi atskaņoja dziesmu "Rudens".

***

Rīgā 2. un 3. novembrī

piekto reizi notiks Baltijas valstu pūtēju orķestru diriģentu un ansambļu vadītāju forums, kurā viesosies nozares speciālisti no ārvalstīm, notiks meistarklases, koncerti un izstādes. Forumā skanēs mūzika no Baltijas valstīm, ASV un Lielbritānijas. Klausītāji dzirdēs arī interesantus angļu komponista Džona Holanda latviešu tautsdziesmu aranžējumus pūtēju orķestrim, saksofona solo Tīmotijs Alans Votsons (Lielbritānija). "Tumša nakte, zaļa zāle" skanēs gan Andra Baloža, gan igauņu komponista un diriģenta Ota Kaska versijā pūtēju orķestrim. Pirmatskaņojumu piedzīvos Selgas Mences "Ezera ainava" orķestrim un korim, piedalīsies arī Latvijas Universitātes jauktais koris "Juventus", diriģents Mārcis Imants.

***

Latvijas Nacionālā teātra izrāde Kauņā

Latvijas Nacionālā teātra izrāde "Zudušo laiku citējot" Ināras Slucikas režijā devusies uz Lietuvu, lai piedalītos sestajā Baltijas drāmas festivālā Kauņā. Latviešu drāmas programmā būs arī Jāņa Baloža "Nacionālās attīstības plāns" Valtera Siļa režijā un Valmieras teātra izrāde "Klaidoņa lūgšana" Vaņa Braslas režijā.

Līga Zelģe Latvijas Nacionālā teātra izrādē „Zudušo laiku citējot”

Kauņas festivāla izrādes vērtēs starptautiska žūrija - Pēters Raudseps (Igaunija), Normunds Naumanis (Latvija), Edgars Klivis (Lietuva), Oļegs Žugžda (Baltkrievija) un Oksana Kušļajeva (Krievija).

***

Latvijas mākslinieku gleznas Taškentā

No 21. līdz 28. oktobrim Uzbekistānas galvaspilsētā Taškentā notika „VII Taškentas Starptautiskā laikmetīgās mākslas biennāle”, kurā piedalījās 140 uzbeku un vairāk nekā 100 ārvalstu mākslinieku, tostarp Latvijas Mākslas akadēmijas rektors prof. Aleksejs Naumovs un prorektors prof.

Kristaps Zariņš. Pie Latvijas stenda allaž pulcējās daudz interesentu.

Glezno Aleksejs Naumovs

***

Izdota grāmata par VEF un Minox

Bijušais VEF ģenerāldirektors Ivars Bražis prezentēja apgāda „Zvaigzne ABC” klajā laisto autobiogrāfisko grāmatu "Minoksa mantinieki". Sarīkojumā piedalījās arī Valsts prezidents Andris Bērziņš. Prezidents pateicās autoram par Latvijas kultūrvēsturē ieguldīto darbu.

Ivars Bražis gandrīz visu savu darba mūžu ir pavadījis rūpniecā VEF. No primitīviem darbiem nonācis līdz karjēras virsotnei, vadot lielāko telekomunikācijas rūpniecību Latvijā un visā Padomju Savienībā.

Ivars Bražis prezentācijā teiktajā uzrunā uzsvēra: „Ja tomēr VEF rūpniecība turpinātu darbību līdz šodienai, tad tas būtu pasaulē slavens *IT (Information technology)* uzņēmums. VEF zīmols nekur nav pazudis, tas ir ieguvis pasaules slavu un joprojām ir daudzu cilvēku atmiņā.”

***

Francijā prezentē grāmatu par Latvijas mākslu un nacionālās identitātes veidošanos

Latvijas vēstniecībā Francijā notika Suzannas Puršjē-Plasero grāmatas *Les arts de la nation. Construction nationale et arts visuels en Lettonie 1905-1934* („Latvijas māksla. Valstiskuma veidošanās un vizuālā māksla Latvijā 1905-1934”) atvēršana. Grāmatas pamatā ir autora vēstures doktora disertācija - pētījums Parīzes Sorbonas universitātē 2011. gadā, un to klajā laidusi izdevniecība *Presses Universitaires de Rennes*. S. Puršjē-Plasero raksta par latviešu nacionālās identitātes veido-

šanos caur kultūru, īpašu lomu piešķirot vizuālajai mākslai, caur kuŗu nostiprinās politiskā apziņa un piederība vispirms nācijai un visbeidzot valstij.

***

Ar pasta karieti no Pakrojas muižas uz Rundāli

Iecerēts, ka starp Rundāli un Pakroju Lietuvā tiks atjaunota senā pasta diližansu satiksme. Pirmais izmēģinājuma brauciens jau ir noticis. Pēc 18. - 19. gadsimta parauga mūsdienās būvētais diližans 50 kilometrus nelabvēlīgos laika apstākļos - lietū un vējā - veica sešarpus stundās. Latviešu tūristiem labi pazīstamās Pakrojas muižas apsaimniekotājs un karišu projekta virzītājs Gedrijs Klimkevičs cer, ka nākotnē tādi pābraucieni izvērtīsies par veiksmīgu tūrisma produktu. Sešu zirgu vilktā astoņvietīgā kariete ceļā varētu vietām apstāties, lai zirgi atpūstos un tūristi iebaudītu malīti. Šoreiz ceļiniekus Rundāles pili sagaidīja pils ļaudis vēsturiskos tērpos, bet nākotnē pasta karietei pa ceļam varētu uzbrukt improvizēti "laupītāji".

Latvijas pusē pasta diližansa satiksmē ir ieinteresēta Rundāles novada dome, jo projektā saskata iespējas tūrisma apskates objektu klāsta paplašināšanā un pieejamības veicināšanā.

***

Miris mūziķis Aivars Brīze

Otrdien, 22. oktobrī, 51 gada vecumā pēkšņi miris latviešu mūziķis Aivars Brīze.

Aivars Brīze dzimis 1961. gada 25. decembrī Liepājā. Viņš dziedāja vairākās latviešu rokgrupās - "Neptūns", "Līvi", "Leģions". Ziedāja "Dzelzsgriezēju", "Karogus" un "Zābaku dziesmu". Daudzi Aivaru atceras pēc dalības rokooperā "Lāčplēšis", kur viņš bija Lāčplēša labais draugs Koknesis. Pēdējā laikā Brīze strādāja Jūrmalā sociālās integrācijas centrā, mācot cilvēkiem ar īpašām vajadzībām sapratni par mūziku un dziedāšanu.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Zaņķis Maskavā: nauda, noziedzība, naidis

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Maskava, kā zināms, ir Krievijas sirds. Tajā ir 12 miljoni iedzīvotāju, un, ja pieskaita arī apkārtējās satelītpilsētas, sanāks 15 miljoni - tikpat daudz, cik Kairā vai Istanbulā. Un šīs maskaviešu masas vidū mudž un ņirb kādi divi miljoni t.s. legālo viesstrādnieku, lielākoties no Ziemeļkaukaza, Aizkaukaza un Vidusāzijas. Ja pieskaita nelegālos, sanāks vēl kādi divi miljoni. Un galvenais "joks" te ir tas, ka bez šiem viesstrādniekiem Maskava – šī Krievijas sirds - nevar kaut cik adekvāti funkcionēt, jo "izlepušie" galvaspilsētas lielkrievi smādē "melnos" darbus un nav gatavi "vergot par nieka grašiem".

Tā nu Maskavā mēs redzam „zaņķi”, ko raksturo, var teikt, trīs “n”: nauda, noziedzība, naidis.

Pašos Maskavas dienvidos, pieglauzdamies loka autostrādei,

kas apjož galvaspilsētu, atrodas municipāls mikrorajons Birjuļovo-Zapadnoje. Iedzīvotāju skaits – 90 000, viscaur lielkrievi. Ar šo pilsētiematu ziemeļos robežo milzu klajums, ko aizņem Pokrovka - vislielākā dārzenū un augļu vairumtirdzniecības bāze ne vien Krievijā, bet visā t.s. pēcpadomju telpā. Ieeja tanī - vārti ar pieticīgu un maldinošu uzrakstu: AVTOSTOJANKA (autostāvvietā). Īstenībā šajā klajumā katru rītu atbrauc 1600 milzīgu kravas mašīnu, ko krievi sauc par fūrēm (no vācu vārda *Fuhre*). Tās visas ir pilnas ar dārzeniem un augļiem: pirmie no Krievijas provincēm (bet gadās arī... burkāni no Izraēlas!), otrie no Aizkaukaza, Vidusāzijas un eksotiskām ārzemēm. Tā ir vairumtirdzniecības bāze, kur katru rītu ierodas simtiem mazāku autofurgonu, kuŗu īpašnieki iepērk kravu un izvadā to uz *supermarketiem* un citām pārdotavām. Tiek maksāts skaidrā naudā, bez kvītīm, un nekādu nodokļu. Šajā

bazē par krāvējiem no rīta līdz vakaram raujas viesstrādnieki, lielākoties tadžiki vai uzbeki, kuŗi Maskavā nakšņo pārpildītos graustos un no aldzīņas atlicina maksimumu, ko nosūtīt uz tālo dzimteni savām daudz bērnu ģimenēm. Pokrovkā “apgrozās” miljardi, un šī dārzenū un augļu monstra saimnieki un valdnieki ir organizētās noziedzības elite – dažādas etniskas izcelsmes superbagātņieki, kuŗi “nevienam neatskaitās” un spēj uzpirkt jekāda ranga inspektoru.

Pokrovkas mafijas “prezidents” ir musulmanis no Dagestānas – Ibragims Gadžijevs, kas mainījis vārdu un uzvārdu un tagad ir Igors Isajevs (iemeslu zina kriminālpolicija). Pokrovkas (nosacītās) akciju sabiedrības “goda prezidents” ir cits vīrs no Dagestānas – Magomeds Tolbajevs - apbalvots ar Krievijas Varoņa titulu, lidotājs kosmonauts. Viņš ir dekoratīvais piesegs visai šai mafijai, pie kuŗas pieder, piemēram, Aslans Usojans - kurds no

jezidu sektas. Viņš nemaz nekauņas, kad viņu godina par *vor v zakone*, par profesionālu zagli, kriminālās vides aristokratu. Interesants tips šajā kompanijā ir mans tautietis - Vladimirs Kechmans jeb “banānu karalis”. Visi zina, ka viņš reiz zem banānu kravas slēpis heroīnu... Un te galvenais “joks” ir žilbinošs fakts: Kechmans iemanījies kļūt (jūs neticēsiet!) par Pēterpils ķeizarkā Michailovskas teātra direktoru. Tur viņa kabinetu grezno cara Nikolaja II ģimēne, un, kad teātri notiek kādi saviesīgi sarīkojumi, Kechmans allaž pozē ar banānu rokā.

Tāda ir tā Pokrovka. Turpat blakus, jau pieminētajā Birjuļovā naktī uz 10. oktobri tika nodurts krievu puisis Jegors Ščerbakovs. Vainīgo meklēja, un izrādījās, ka aizdomās par šo slepkavību tiek turēts Orhans Zeinalovs - viesstrādnieks no Azerbaidžānas. Viss notika tā, kā jau bija sagaidāms: no visas Maskavas uz Birjuļovu devās saniknotu krievu

pūlis, un 13. oktobra vakarā šis “atriebēju” barsielauzās Pokrovkā un ņemās postīt, dedzināt un graut visu, kas gadījās pa rokai. Labi vēl, ka tā bija svētdiena un uz vietas bija tikai kāds pārbijies sargs, kuŗu gandrīz vai nolīnčoja. Draudēja grautiņš visas Maskavas mērogā, un nācās mobilizēt tūkstošiem policistu un drošībnieku, kas patrulēja ielās un laukumos.

Nupat, kad rakstu šīs rindiņas, pienāca ziņa, ka Maskavas pilsētas valde - droši vien ar smagu sirdi - atļāvusi 4. novembrī sarīkot tradicionālo *Russkij marš* - krievu nacionālistu gājienu, ar “atbilstošiem” karogiem, plakātiem, saukļiem. Tūdaļ reaģēja Krievijas migrantu federācija, brīdinot, ka šādā gadījumā “diāsporu pārstāvji” rīkošot savu “antimītiņu”.

Nauda, noziedzība un naidis - līdz baltkvēlei?

Franks Gordons

Saprātīgs risinājums

Jautājumā par **Uzvaras pieminēkli Rīgā** emocijas cīnās ar prātu – tā tas droši vien ir daudziem Latvijas cilvēkiem, arī man.

Uzvaras pieminēklis ir veltīts Padomju armijas uzvarai pār nacistisko Vāciju Otrajā pasaules karā un atrodas Uzvaras parkā, Pārdaugavā, Rīgā. Pieminēkli atklāja 1985. gadā. Katru gadu 9. maijā pie Uzvaras pieminēkļa pulcējas kara veterāni, viņu radi, draugi un atbalstītāji, lai atcerētos uzvaru un teiktu kvēlas runas, kas ļoti bieži ir vērstas pret Latvijas valsti. Patiesībā 9. maija saiets jau sen ir kļuvis ne tikai par *Saskaņas centra* politiku un atbalstītāju, bet arī daudz radikālāk noskaņotu cilvēku saietu.

Pagājušajā gadā grupa domubiedru ievietoja portālā *manabals.lv* aicinājumu Uzvaras pieminēkli nojaukt un atjaunot vēsturisko Uzvaras parku un tā nozīmi. Aicinājumā bija rakstīts:

„1. Atjaunot Latvijas valstiskumam būtisko simbolisko jēgu un vietu - Uzvaras laukums galvaspilsētā tika nodēvēts un neatkarīgās Latvijas laikā iekārtots par godu Latvijas armijas nozīmīgajai uzvarai pār Bermonta kaŗaspēku. Tas ir Latvijas valsts uzvaras laukums, nevis PSRS armijas uzvaras laukums. 2. Atjaunot Latvijas brīvvalsts laikā mūsu senču, tautas, daudzu tautību privātpersonu un organizāciju brīvprātīgas ziedošanas rezultātā izstrādāto un aizsāktos Uzvaras laukuma projektu. Šis projekts ļautu Rīgai iekļauties citu attīstītu Eiropas valstu galvaspilsētu saimē ar ievērojamu kultūras, atpūtas, sporta un Brīvības cīņu vēsturisk-

kās piemiņas kompleksu. 3. Pašreizējais Uzvaras laukums bieži izraisa nevajadzīgu konfrontāciju un kultivē pretvalstiskas aktivitātes. Latvijas valsts pirmskaŗa projekts, ko izstrādāja un akceptēja ievērojamākie latviešu arhitekti, inženieri, valstsvīri, - ir jāisteno līdz galam.”

Saeimas Kārtības rullī ir paredzēts, ka ne mazāk kā 10 tūkstošiem Latvijas pilsoņu, kuŗi iesnieguma parakstīšanas dienā ir sasnieguši 16 gadu vecumu, ir tiesības iesniegt Saeimai kopīgo iesniegumu. Kā zināms, portālā *manabals.lv* par pieminēkļa nojaukšanu un vēsturiskā Uzvaras parka atjaunošanu ir parakstījušies vairāk nekā 11 tūkstoši cilvēku. Tagad politiķu ziņā ir lemt, kas notiks vai nenotiks ar Uzvaras laukumu un pieminēkli.

Pieminēkļa māksliniecisko un kultūras vērtību es, piemēram, nekad neesmu spējusi novērtēt, - pareizāk sakot, šis betona monstru kopojums man šķiet tāls no mākslas, lai gan saprotu, ka tā ir sava laika zīme. Tiesa gan, arī visi ļeņina pieminēkļi ir sava laika zīme un vēstures daļa. Valsts kultūras pieminēkļu aizsardzības inspekcijas (VKPAI) vadītājs Juris Dambis žurnālistiem ir atzinis, ka Uzvaras pieminēkļa mākslinieciskā kvalitāte neatbilst kritērijiem, kādi izvirzāmi valsts aizsargājamiem kultūras pieminēkļiem, tomēr nevajadzētu pārsteigties ar šī pieminēkļa nojaukšanu. Savukārt Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents, mākslas zinātnieks Ojārs Spārītis Latvijas Radio sacījis, ka Uzvaras pieminēklis Pārdaugavā pēc savas mākslinieciskās vērtības ir salīdzināms ar Brāļu kapu ansambli vai pat ar Brīvības pieminēkli. Dambja sacīto daudzi droši vien

spēj uztvert mierīgi, bet Spārīša teiktā liek apvainoties un dusmoties, jo latviešu sirdī un prātā šis pieminēklis saistās nevis ar hitleriskās Vācijas sakāvi un kaŗa beigām, bet ar jaunas okupācijas sākumu. Iespējams, pieminēklis pats daudzus jo daudzus īpaši neuraucē, bet kā apvainojums tiek izjusti ikgadējie 9. maija notikumi pie pieminēkļa jo īpaši tāpēc, ka tajos aizvien vairāk izskan necieņa pret Latvijas valsti un brīžiem pat atklāts naidis.

Protams, Uzvaras monuments ir uzcelts par piemiņu tiem kaŗavīriem, kas krita kaujās ar hitleriskās Vācijas kaŗaspēku. Protams, kaŗavīri nekad un nekur kaŗu nav sākuši, un nevienu kaŗos kritušo piemiņu nevajadzētu zaimot. Tomēr emocijas nerimst, it īpaši, kad nākas dzirdēt par nacionālradiķāļa Lindermana partijas *Par dzimto valodu* aktīvista Jevgeņija Osipova draudēšanu ar vērienīgiem grautiņiem, ja Saeimā tikai sāks apspriest jautājumu par tā dēvētā Uzvaras pieminēkļa nojaukšanu. „Bronzas nakts Tallinā būs Disnejlande salīdzinājums ar to, kas notiks pie mums,” saka Osipovs. Arī Ministru prezidents baŗījās, ka jautājums par šī pieminēkļa nojaukšanu varētu sabiedrību sašķelt vēl vairāk. Līdzīgās domās ir arī tiesībsargs Juris Jansons, - iecere, kas parādījusies publiskajā telpā par Uzvaras pieminēkļa nojaukšanu, pašreizējā kontekstā varētu būt vērsta uz naida kurināšanu.

Ārlietu ministrija atgādina, ka 1994. gada 30. aprīlī ir parakstīta vienošanās, kas stājās spēkā 1995. gada 27. februārī, starp Latvijas valdību un Krievijas valdību par Latvijas teritorijā dzīvojošo Krievijas militāro pensio-

nāru un viņu ģimenes locekļu sociālo aizsardzību, un tā paredz, ka saskaņā ar starptautisko praksi Latvija nodrošina memoriālo būvju un kaŗavīru masu apbedījuma vietu sakopšanu, labiekārtošanu un saglabāšanu Latvijas teritorijā, kā arī neliek šķēršļus mirušo militāro pensionāru un viņu ģimenes locekļu apglabāšanas un apbedīšanas rituālu veikšanai.

Tātad, no vienas puses, kritušo kaŗavīru piemiņas vieta, no otras puses, okupācijas slavinājums?

Droši vien dzīvē tā notiek ne reizi vien, - sirds saka, ka jārikojas, jo notiekošajam nevar piekrist, bet prāts brīdina, ka nevajadzētu strēbt karstu. Ojāra Spārīša Uzvaras pieminēkļa salīdzinājums ar Brīvības pieminēkli un Brāļu kapiem tiešām var šķist kā svētuma zaimošana, tomēr mākslas zinātnieks acimredzot gribējis salīdzināt šo pieminēkļu nozīmi un vērtību cilvēku sirdī. Latviešiem ir gan Brīvības pieminēklis un Brāļu kapi, gan 11. un 18. novembris, gan Līgo svētki, tautasdziesmas un Dziesmu svētki, ar ko katrs var sevi identificēt. Daudziem jo daudziem krievu valodā runājošajiem nekā tāda nav, jo viņi neizjūt piederību Latvijai tā, kā to izjūt latvieši un tie cilvēki, kas sevi jūt par Latvijas daļu. Tas nozīmē, ka daudziem krievu valodā runājošajiem vienīgais, ar ko viņi sevi var identificēt, ir Uzvaras pieminēklis. Tas apliecina, ka šie cilvēki tomēr izjūt kādu vērtību un nozīmi apziņā, ka viņi ir cīnījušies baisā kaŗā un tajā uzvarējuši. Uzvaras pieminēklis ir viņu vērtīguma apliecinājums. Kāpēc šie cilvēki nespēj atrast sev citu apliecinājumu, tas ir atsevišķs stāsts. Viens no skaidrojumiem, manuprāt,

varētu būt fakts, ka mēs, lai gan bijām “padomju cilvēki”, bijām savā zemē, bet daudzi tika padarīti par īstiem “padomju cilvēkiem” bez saknēm un bez savas zemes, kuŗiem vienīgā lielā vērtība bija uzvara kaŗā. Vai šie cilvēki, viņu pēcnācēji, draugi un radi jebkad spēš saprast, kāpēc kāds grib nojaukt vai pārcelt Uzvaras pieminēkli? Domāju, ka nekad.

Manuprāt, ir daži priekšlikumi, kuŗus būtu vērts apspriest, jo sabiedrības grupu konfrontācijā uzvarētāju nebūs, būs tikai zaudētāji. Mans kollega Kārlis Streips televīzijas raidījumā *Skats no malas* aicināja Uzvaras parkā izveidot pieminēkli arī sabiedrotajiem – britu un amerikāņu kaŗavīriem. Rīgas domes deputātes, *Vienotības* frakcijas priekšēdes Sarmītes Ēlertes ieskatā Uzvaras pieminēklis nav vainīgs par to, kas tur notiek 9. maija svinību laikā, tāpēc pareizākais risinājums būtu tur uzcelt Okupācijas muzeja filiāli un sanākušos cilvēkus izglītot par to, ko Latvijai nesuša Otrā pasaules kaŗa beigas.

Protams, Rīgas pilsētas galva Nils Ušakovs jau ir pavēstījis, ka Saeimai nav tiesību lemt par tā dēvētā Uzvaras pieminēkļa nojaukšanu, jo pieminēklis ir pašvaldības īpašums. Tātad, visticamāk, Uzvaras laukumā nekas nemainīsies, kamēr Rīgā pie varas būs *Saskaņas centrs* ar saviem draugiem no partijas *Gods kalpot Rīgai*, un tas nozīmē vēl gandrīz četrus gadus. Tomēr, manuprāt, ja arī Uzvaras laukumu nevar padarīt par kritušo kaŗavīru civilizētu piemiņas vietu, tad jāpanāk, lai 9. maija saieti ar katru gadu mazāk izskatītos pēc “piektās kolonnas” pulcēšanās vietas, un tas gan ir valsts spēkos.

Sallija Benfelde

Marta Landmane
(Turpinājums no Nr. 40)

Tā Sīdra to redzēja

Stāsts

Pērkoņos pirti kurināja katru sestdienu. Vasarā ūdeni sanesa no diķa. Ziemā kausēja sniegu. Maigs un mīksts bija dabīgais, nepiesārņotais ūdens. Pavisam maz ziepju vajadzēja, lai sauļas pierastos pilnas kuplām putām...

Mums jāmazgājas sakņu virtuvē. Akmens izlietnē... Krāna ūdens jāzūst katlā uz plīts.

Vakar dārznieks mūsu „vanna” bija sabēris kartupeļus. Mālu aplipušus. Man pietiek! Kāpēc mums jāmazgājas izlietnē, kas domāta saknēm? – Ērtības tādā izlietnē arī stipri ierobežotas. Maza tā nav, bet, kad iesēstas, kājas iztaisnot nevar. Ceļi pie zoda. Ar ūdeni jāapietas piesardzīgi, citādi šļācas malām pāri. Virtuvītes durvis nav aizbultējamas. Kuņš katrs var ienākt.

Un galu galā kādā gadsimtenī dzīvojam, ka mums liegts apkopt miesu? – Pat kaļa pēdējā posmā Vācijā, kad viss gruva un gāzās, parasti bija atrodama kāda dušas telpa vai mazgātava. Kaut arī neapsildīta. „Prasi kungiem, vai drīkstam lietot vannu,” mudinu vīru.

„Prasi tu, milulīt. Tev izteiksmīgāka angļu valoda. Un lūdzošāka balss,” vīrs pusjokodamies, pusnopietni saka.

Gar acīm man aizzib upes, ezeri, pirtis, vannas. Visi skaidrie dzimtenes ūdeņi, kuņš varēja bradāt,

plūncāties, ienirt...

Labi, prasišu! Bet ne jau pārāk lūdzošā balsi.

„Dēvid, Dēvid!” piesarkusi un aizklusies sauc lēdija kāpņu galā.

„Ko tu teici, Ete! Viņi grib lietot mūsu vannas istabu? Mazgāties mūsu vannā?! – Nekad! – Un vēlreiz – nekad!”

„Jā, un tā sieviete prasa arī ziepju devul!” Lēdijas balss aizlūst.

Sērs pārskaities. Iesteidzas ēdamistabā. Drebošu roku atslēdz dzērienu nodalījumu bufetē. Pielej glāzi ar viskiju. Strauji izdzer.

Tad mēs visi satiekamies gaitenī. Kā dzelmaina upe tas mūsu starpā. Vienā krastā nemirstīgie – angļu lēdija un sērs. Otrā – Vinstona Čērčila vārdiem izsakoties – divi Eiropas pēķaŗa vraki. Četri cilvēki. Viena Dieva radīti. Vienas saules sildīti. Viena lietus spirdzināti. Tomēr gaužām atšķirīgi. Stāvam vaigu pret vaigu. Aci pret aci. Gaitenī iestājies neveikls klusums. Ne minūti garš, bet mūžību... To pārtrauc pulksteņa tikšķēšana ēdamistabā. Meža baložu dūkošana ārā. Ozola kailo zaru skrāpēšana gaitenī logu krāsainos stiklos...

Ar savu drebošo, sasvīdušo delnu pieskaŗos vīra rokai. Stingrai un vēsai. Tikai nepadoties!

Šorīt saņēmām ziepju devu! Lēdija pati ienāca virtuvē un nolika uz galda kārbu veļas pulvera un

gabalu zaļu ziepju. Bija laipna un runīga. Deva padomu, kā mazgāt un gludināt dabīgā zīda blūzi. Izlikos ieinteresēta. Tas nekā, ka tādas blūzes man nav. Priecājos par to, ka visas mūsu apvalkātās drēbes nebūs jāšūta uz mazgātavu. Tikko kungi aizbrauc uz labdarības sietu pilsētā, tūlīt izmazgāju sīko veļu. Pažauju pagalmā aiz vīra noliktavas. Šad tad pa virtuves logu paskatos ārā. Kāds patikams skats! – Vīra svitrainais virskrekls liksmi plivinās svaigajā vējā. Mans rozā flaneļa naktskrekls arī.

Drīkstam lietot vannu! Pirmdienās ap pusnakti. Pēc tam, kad sērs pēdējoreiz iztirijis zobus.

Pievakarē miesnieka sieva atved gaļas devu. Ripulim lielu smadzeņu kaulu.

„Kas jauns?” viņa jautā, liedama tēju krūzē.

„Mēs drīkstam mazgāties vannā,” dižīgi saku.

„Ko tu teici? – Vannā? – Kādā vannā? – Saki vēlreiz. Laikam nesapratu. Tev jau ar to valodu tā grūtāki?”

Viņa aizrijas ar karstu tēju. Man jāsit pa muguru.

„Saprati pareizi. Mums atļauts lietot viņu vannu,” mierīgi paskaidroju.

„Grūti ticēt. Bet, ja nu tu tā saki, tad jau būs taisnība.”

Miesnieka sieva mani ziņkārīgi

noskata. No galvas līdz kāju pirkstiem. It kā redzētu pirmoreiz.

„Jā, laiki mainās. Cilvēki tāpat. Tikai nevar vēl zināt, vai tas uz labu vai ļaunu. Pirms kaŗa dzīve bija vienkāršāka. Kungs zināja savu vietu, kalps – savu. Vai pie jums Polijā bija citādi?”

Es jau varētu atbildēt, ka Polijā nekad neesmu bijusi. Esmu latviete. Mana tēvzeme ir Latvija. Kāda tam nozīme? – Tie būtu vārdi, palaisti vējā. Ūdens liešana sietā. Aizmirsīs. Nākošreiz viņa domās, ka esmu ukraiņiete vai itāliete.

„Tagad man jāsteidzas. Jāpalīdz vīram samalt gaļas atgriezumus

desām.”

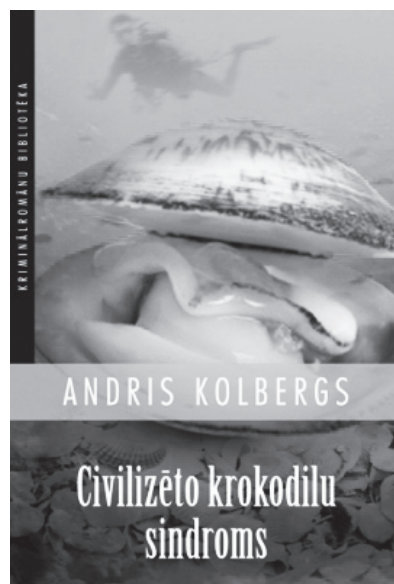
Miesnieka sieva uzsit man uz pleca. Savas labās rokas ikšķi ar asu, strauju kustību pamet uz augšu. Mazliet pieliec galvu. Pamišķķina aci un aizver aiz sevis durvis.

Bez maz jau divus mēnešus esam te. Mums nav bijušas brīvas dienas. Nav arī izmaksāta alga. Izteikt jau varam. Ir jumts pār galvu. Mīksti pakļāji zem kājām. Siltums, ja uzturamies virtuvē. Labs ēdiens. Nakts melnumu pārļāizām ērtā gultā.

(Turpinājums sekos)

Visi maskējas, slēpjas vai rij

Andris Kolbergs, *Civilizēto krokodilu sindroms*, apgāds „Dienas Grāmata”, 2013. g., 360 lpp.

Nez kā ir iegājies, ka kriminālromānus mēdzam nolikt dažas pakāpītes zemāk par, teiksim, sadzīves, psiholoģiskiem, mīlestības romāniem vai pat fantazijām. Tas ir tāpat, kā kad teātri kā mākslas formu uzlūkojam pārāku par kino. Šādi vispārinājumi nodara pāri gan dažai labai filmai, gan izcilam krimiķim. Kriminālromānu reputāciju gremdē dažā labā no tiem dominējošā vardarbība, asiņu plūšana un šķīšana un uz vairāku roku pirkstiem skaitāms liķu daudzums. Pēdējos gados no angļu valodas mūsu mēlē tulkotajos Īana Renkina un Tesas Džeritrenas detektīvos brutālītātes patiesi netrūkst. Džeritrenas **Ķirurgā** jau pirmajā teikumā lasām: „Šodien tie atradīs viņas ķermeņi.” Renkina **Ūdenskrituma** pirmais teikums savukārt ir atkārtotas runas formā liktais: „Jūs domājat, ka es viņu nogalināju, vai ne?”

Latvijā mūsdienu redzamākais

kriminālā žanra autors neapšaubāmi ir 1938. gadā dzimušais Andris Kolbergs, kuŗa darbus serijā „A. K. kriminālromānu bibliotēka” jaunākajā laikā pārspeļ kabatas formāta brošētās grāmatās apgāds „Dienas Grāmata”. Serijas 17. romānam dots nosaukums **Civilizēto krokodilu sindroms**. Sensāciju kāra lasītāja neru kairināšanā Kolbergs ar nupat minētajiem ārzemju rakstniekiem i nevēlas sacensties: līdz pirmajam, pie tam necik plaši neizvērstam nomuššanas skatam lasītājam jāpagaida līdz 75. lappusei, bet līdz 82. lappusei pazudušās sievietes nogalināšanai romāna nelineārās chronoloģijas dēļ jāpaciesas līdz pat 344. lappusei. Toties itin izcili Kolbergs iezīmē 1989.-1991. gada politisko pārmaiņu fonu Latvijā un citur Eiropā, īpaši Berlīnē pēc mūŗa krišanas (66. – 73.). Kā labi zinām, viņos gados Latvijā dominēja ekonomiskie noziegumi un nelikumības, kuŗu sekas manāmas vēl mūsdienās.

Romāna es-persona, kas darbojas noziegumu apkaŗošanas jomā un daudzviet liekas izsakām paŗa autora pozīciju, par padomju sistēmas norieta laiku saka: „Daudz kas likās normāli tajā nenormālajā dzīvē, kuŗu mēs visi toreiz dzīvojām.” (18.) „Normāla” ir čemodānu atļaušana un piezīmju grāmatiņu izzagšana intūrista viesnīcā, un tikpat „normāli” ir degvielas trūkuma dēļ apcietinātus noziedzniekus no vienas vietas uz citu apsargu pavadībā pārvadāt ar tramvaju. Groteski nūdien!

Vērā ņemama ir Nikolaja Matvejeviča vārdā nosaukta romāna „varoņa” atziņa:

Cilvēka dabu nevar grozīt, viņš ir cīnījies un cīnīsies par varu, lai, to dabūjis, būtu pirmais pie siles, grābtu sev labumus. Revolūcija ir pierādījusi divas svarīgas lietas. Mantkārība un komūnisti nav šķīŗami, un ſautene ar durkli nekad un nekādā situācijā nevar kļūt ne par darba, ne radošu rīku. (293.)

Tomēr privilēģiju iegūšana padomju laikos pietiekami glumām personām bija ierasts un pazīstams „darbalauks”, turpretim pārslēģšanās uz kapitalismu vienu otru totāli dezorientēja.

Brīvā tirgus finanŗu sistēmas termiņos un funkcijās, kas aiz tiem stāv, es maldos kā nepazīstamā, lielā mežā: lizingi, barteri, cedēšana, obligācijas, garantijas, vekseli, aizdevums ar nodrošinājumu un aizdevums bez nodrošinājuma, dažnedaŗādi nodokļi – desmitiem nodokļu, krediti, uzņēmumi ar ierobeŗotu atbildību un uzņēmumi ar pilnu atbildību... Katrā gadījumā ir kāda taciņa, kas ved uz kalna smaili, bet katrā gadījumā pietiek ar vieglu grūdienu, lai tu rīpotu lejup. (323.)

Romāns iesākas kādā klusā okeana salā, kur padomju funkcionārs, izpelnījies atelpu, uzturas ar sievu Ļenu un meitu. Pie viņa ierodas emisārs, lai ar funkcionāru apspriestos par viņa turpmāko darbību.

Maskavā jums liks izvēlēties starp Tuŗovu un Kensku. Kenska ir lielāka. Nemelnzemes josla, divpadsmit tūkstoši iedzīvotāju, ir upīte... Es jums varu piedāvāt ko citu. Rīga ir skaista, eiropiska pilsēta, Baltijas centrs. Turpat blakus Jūrmala... (15.)

Uzturoties salā, cilvēks nodarbo-

jas ar niršanu un nāk pie atziņas, ka „zemūdens pasaulē visi, tāpat kā cilvēki savā, maskējas un slēpjas: vieni, lai aprītu, otri, lai netiktu aprīti”. (9.)

Attiecināta uz dzīvnieku pasauli, šī atziņa ir ļoti neorigināla, tas ir tūrais darvinisms, ko marksisti vēlāk attiecināja arī uz cilvēku sabiedrību. Bet, izteikta jau pašā grāmatas sākumā, vispārinātā atziņa pauŗ idejisko pamatu visām turpmākajām darbības detaļām, kas izvērsās par atziņas ilustrāciju. Arī grāmatas virsraksts jau izsaka domu, ka cilvēki nav nekā vairāk kā civilizēti krokodili!

Padomju laikā preču un produktu piedāvājums nesasniedza pieprasījuma līmeni, tāpēc padomju ļaudis, nokļuvuŗi Rietumos, iemanījās rīt vārda pavisam burtiskā nozīmē. Palikdami padomju tradīcijai uzticīgi, četri krievu tautības biznesa taisītāji, ieraduŗies Berlīnē, „aplaupa” savas viesnīcas zviedru galdu. Viesnīcas īpaŗniece vēlāk sūdzas viesu istabu rezervētājam:

Jūsu ministrs slēpus piebāza plastmasas maisiņus ar smalkmaizītēm, vāŗitām olām un krabju salātiem un ielīka portfeli. Un tie citi rīkojās tāpat. Doktora kungs paņēma desmit porcijas sinepju... Tik daudz sinepju ēst taŗu nav veselīgi! (43.)

Pret romāna beigām individu rījība pārtop par sabiedrisku rījību, uzvirtojot diskusijām par to, vai Latvijai vajadzētu pakļauties miljoniem dolaru piedāvājumam no citu valstu puses pret atļauju izmantot tās teritoriju ſo valstu saraŗotu radioaktīvu atkritumu apglabāšanai. Lūk, kādi pamatojumi tiek minēti ſādam solim:

ſis solis mūs varētu integrēt Eiropā...

Mūsu Latvija, paldies Dievam, neatrodas seismiski bīstamā zonā...

Ko tur runāt, viss tāpat ir skaidrs. Bagāts dara, kā grib, nabags – kā var!

Budŗetā ir deficīts, mums vajag naudu kā ēst! (354.)

Kolberga romāns sarakstīts 2005. gadā, tagad ir 2013. gads, bet nupat citētie argumenti, atskaitot to par seismiski bīstamo zonu, uzvirtojoties publiskās diskusijās un Latvijas plaŗsaziņas līdzekļos tieŗi ſo rindu tapšanas brīdī. Latvijas valdoŗajā koalīcijā pirms jauna budŗeta pieņemšanas kaist kaislības par jautājumu, vai Latvijai vajadzētu arī turpmāk piedāvāt atļaujas uzturēties mūsu zemē un līdz ar to visā Eiropas Savienībā pret lielāku naudas summu ieguldīšanu īpaŗumos un uzņēmumu veidošanā. Vieni saka, ka uzturēšanās atļaujas piešķiršana palīdz Latvijas ekonomijai, bet otri citē Andreja Eglīŗa rindu „Latvju zeme vaļā stāv” un brīdina pret apdraudējumam, kādu sveŗtautietu ieplūšana mūsu zemē sagādā mūsu nacionālās identitātes saglabāšanai.

Civilizēto krokodilu sindroms ir labi izdzīvojis pāri savam sarakstīšanas laikam un dažā ziņā ir aktuāls vēl ſobrīd, pat ja atturamies likt lidzināšanas zīmi starp radioaktīviem atkritumiem un dzīviem cittautu cilvēkiem. Romāna izklaides vērtība labi līdzsvarojas ar impulsiem, kādus tas dod nopietnām pārdomām. Ieteicama grāmata.

Eduards Silkalns

Jaunā Gaita rudenim un ziemai

Jaunā Gaita, rakstu krājums kultūrai un brīvai domai, ir „žurnāls ar atvēzienu”, „vērienīgs, dinamisks žurnāls”, kas „izaudzis par svarīgu faktoru latviešu kultūras dzīvē pāri zemēm un kontinentiem”. Šos vārdus teica žurnālists un publicists Viktors Neimanis pirms 40 gadiem, apsveicot *Jaunās Gaitas* simto numuru. Šā gada ziemas numurs ir jau divsimt septiņdesmit piektais, un, lai gan vairs nevarētu teikt, ka tas ir „izaudzis”, varētu gan teikt, ka tas ir ne tikai noturējies, bet arī nostiprinājies kā svarīgs faktors latviešu kultūras dzīvē pāri zemēm un kontinentiem. Piemēram, rakstnieks Laimonis Purs liecina: „JG katrā numurā atradīsim rakstus ar dziļāku tvērumu...”; rakstnieks Jānis Liepiņš: „Jūs spējat lasītāju uzrunāt, determinējot īstas vērtības”, un filoloģe Sarma Kļaviņa: „[*Jaunā Gaita*] ir kā ražas piepildīta klēts – visi apcirkņi pilnum pilni ar interesantu un vērtīgu lasāmvielu.”

Jauno Gaitu vēl arvien, kā jau kopš pirmā numura 1955. gadā, veido ļaudis, kuriem tā ir sirdslieta visdziļākā šī vārda nozīmē, neprasot itin nekādu materiālu atlīdzību par savu darbu. Arī rakstu autori nesaņem nekādu honorāru. Daudzus gadus esam turējuši gada abonementa maksu mākslīgi lētu (\$39 ASV dolari) un sūtījuši brīvēksemplārus uz turpat simt Latvijas bibliotēkām, izmantojot atbalstu no PBLA Kultūras fonda un ziedojumus no *Jaunās Gaitas* labvēļu saimes. Arvien meklējam izpalīgus, atbalstu un, protams, galvenais, – jaunus lasītājus. Šo rindīņu pašā apakšā ir sniegta informācija, kā pieteikties.

Seko daži vārdi par abonentiem jau nosūtītā rudens numura un vēl spiestuvē topošā ziemas numura saturu. Katrā numurā apmēram līdzsvarotās devās ir dzeja/proza, kritika/pētījumi, māksla, vēsture/atmiņas, aktualitātes un grāmatu recenzijas.

Rudens numurā (JG274) ir Leona Briēža jaunākie, spilgti tēlainie un paradoksa piesātinātie dzejoļi un arī viens no senākiem laikiem, adresēts Vairai Viķei-Freibergai; Ulža Bērziņa tulkots Česlava Miloša „Teoloģisks traktāts”; divu jaunu pētnieku raksti – Ligita Le-

vinska par Jāņa Klīdzēja romāniem un Una Alksne par Friča Bārdas romantisko aistētiku. Mākslas nodaļā Māris Brancis raksta par krāsu un līniju zintnieka Laimona Mieriņa dzīves gaitu un par šā gada pavasari Rīgā, Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā „Arsenāls”, sarīkoto plašo izstādi „Latviešu māksla trimdā”. JG mākslas redaktore un Amerikas Latviešu mākslinieku apvienības prezidente Linda Treija izvēlējusies šo izstādi JG lapaspusēs ilustrēt ar Ērika Dukāta, Edvīna Strautmaņa, Lidijas Dombrovskas-Larsenas un Ginta Grinberga darbiem.

Turpinājumā no 2003. gadā iesāktajiem Rolfa Ekmaņa pierakstiem „Starptautiskie raidījumi latviešu valodā 20. gs. otrā pusē” ruņa ir par pirmajiem gadiem *Radio Brīvība* paspārnē Minchenē, Vācijā. Zem vēstures virsraksta likts arī Sanda Laimes turpinātais pētījums „Raganu tradīcija ziemeļaustrumu Latvijā”. Atmiņas par 1968. gada „Prāgas pavasari” dalās mūsu dzejas meistari Uldis Bērziņš un Leons Briedis. Mārtiņš Lasmanis izvērsti komentē Misiņa bibliotēkas vadītāja (1925–1952) Kārļa Egles dienasgrāmatas. Aktualitāšu rubrikā atrodamas Juša Šlesera pārdomas par Katrīnas Z.S. Švarcas (*Schwartz*) grāmatu (2006) „*Nature and National Identity after Communism: Globalizing the Ethnoscape*” un igaunju žurnālista Daniela Vārīka (*Vaarik*) do-

kumentālā romāna fragments – satiriskā reģistrā sniegta „Prakses atskaite”.

Katrā JG numurā īpaši unikāla daļa ir „Dažos vārdos”, JG redaktoru sakopotas kodolīgas izziņas un novērojumi par kultūras un politikas notikumiem, kas katram domājošam latvietim derīgi, ietverot arī izvērstākus gabalus par ērmīgām būšanām, par vārda spēka paraugiem u.c., viss bagātīgi ilustrēts ar izmeklētiem attēliem, kas katrs atsveļ tūkstoš vārdu. Un beidzot, pašā šo rindīņu rakstītāja uzturētais „Kiberkambaris”, kur šoreiz vārds dots blogerim Otto Ozolam un viņa apkomentētājiem par tematu „Inteliģence, intelektuāļi Latvijas politikā nekad nav nopietni ņemti vērā”. Grāmatu nodaļā Rolfs Ekmanis novērtē Ausmas Cimdiņas sastādīto „*Scientiae et Patriae*”, kolleģu-akadēmiķu veltījumu profesorei Vairai Viķei-Freibergai 75. dzimšanas dienā; Anda Kubuliņa recenzē grāmatā „Kro-Kro” sakopotās Knuta Skujenieka vēstules sievai Intai no izsūtījuma padomju koncentrācijas nometnē; par Noras Ikstenas viesošanos Toronto sakarā ar viņas grāmatas angļu valodā „Dzīves stāsti” (*Life Stories*) kļājā laišanu raksta Vita Gaiķe; par Sašas Sokolova romānu „Muļķu skola” raksta Lāsma Ģibiete; par jaunākā *Journal of Baltic Studies* numura saturu raksta Gundars Ķeniņš Kings.

Ziemas numurā (JG275) dzeja ir atlasīta no Imanta Auziņa (1937–2013) mūža devuma, arī divi no Daces Micānes Zālītes jaunākiem dzejoļiem. Sabīnes Košeļevas prozas gabals „Niere taukos” uzbuļ kādas liepājnieces-vieninieces ikdienas pārdomas un gaitas. Anda Kubuliņa nostata vienu pret otru dzejniekus laikabiedrus Māri Salēju un Edvīnu Raupu, un Una Alksne ieskatās Friča Bārdas „Iedomātās pasaulēs”. Linda Treija apcer Ilmāra Blumberga izstādi Rīgā šovasar „Es nemiršu” un apraksta vienpadsmit vadošu jaunu latviešu izcelsmes mākslinieku sasniegumus ārpus Latvijas. Fotoreprodukcijās redzams Ilmāra Blumberga nopietni satirisks pašportrets un Ritas Grendzes, Kārļa Rekevisa un Ilgas Leimanes darbi. Māris Brancis turpina Laimona Mieriņa dzīves stāstu un atsevišķā stāstā „No tēvu zemes skatoties” paskaidro, kāpēc viņš daudz enerģijas veltī latviešu trimdas mākslas izpētei. Vēstures nodaļā Rolfs Ekmanis raksta par ārštata darbiniekiem, kas darbojas ar radio raidījumiem latviešu valodā no Minchenes 70. un 80. gados. Sandis Laime turpina ar rūpīgu etimoloģisku analīzi pētīt raganu tradīcijas vēsturi ziemeļaustrumu Latvijā, un Mārtiņš Lasmanis pieliek punktu saviem komentāriem par Kārļa Egles dienasgrāmatām.

Nodaļu „Dažos vārdos” īpaši krāšņu dara Indras Ekmanes foto-

attēli no aizvadītās vasaras XXV Vispārējiem Dziesmu un XV Deju svētkiem Rīgā. Kiberkambarī saruna ņemta no pārrunām feisbukā par Pāvila Klāna vēl joprojām aktuālo grāmatu „Rīga Retour” (1961). Recenzētās grāmatas: Anas Velēdas Žīgures „Viņi. Svešos pagalmos” – recenzē Astrīda Straumane un Valters Nollendorfs; Ērika Ķekabsona „Aizmirstie karavīri – ebrēji Latvijas armijā 1918.–1940. gadā” – recenzē Franks Gordons; Ievas Dāboliņas dzeju „Lieta LR2” – recenzē Lāsma Ģibiete un Anete Braufmane; Arno Jundzes „Gardo vīstīņu nedēļa” – recenzē Lāsma Ģibiete; Frensisa Skota Ficdžeralda „Skaistie un nolādētie” (tul. Dagnija Dreika) – recenzē Lāsma Ģibiete; Ilmāra Rumpētera „Zīmējumu kolekciju” – recenzē Voldemārs Avens.

Nav lieki uzsvērt, ka katrā JG numura vāka dizains ir mākslas darbs pats par sevi. Rudens numuru rotā Haralds Noriša rudenīgu kļavas lapu uzliesmojums, bet ziemas numuru – Ilmāra Blumberga blumberģiski tvertas amariļļu dzimtas agave, ko vācieši kaļa laikā nosaukuši par miesniekpuķi.

Globālā kultūrai un brīvai domai veltītā vislatviešu rakstu krājuma *Jaunā Gaita* atsevišķu numuru par \$10 var iegādāties, rakstot vai zvanot Jurim Žagariņam, – tālr.: 413-732-3803, e-pasts: <juris.zagarins@gmail.com>. Divu gadu abonements (astoņi numuri) maksā tikai \$76, viena gada (četri numuri) – \$39. Sūtiet čeku „Jauna Gaita, Inc.” vārdā (vēlams ASV dolāros, bet varam pieņemt arī jebkurā citā valūtā pēc pastāvošā valūtas kursa) Tijai Kārklei, 616 Wiggins Road, St. Paul, MN 55119, USA. Atsevišķus rudens numura rakstus, kā arī arvien topošo, bet jau plašo *Jaunās Gaitas* rakstu krājuma e-archīvu, var apskatīt JG mājaslapā: <zagarins.net/JG>. Turpat var arī iegūt informāciju par mūsu pārstāvjiem citās valstīs, ar kuŗu palīdzību var pavisam vienkārši nokārtot abonementa samaksāšanu, kā arī iestāšanos *Jaunās Gaitas* labvēļu saimē ar ziedojumu.

Juris Žagariņš

Ciemos pie vecā Ādolfā

Kad brāzmo rudens vēji un birst pēdējās dzeltenās lapas, man gribas aizbraukt uz savu pilsētu Jelgavu – apciemot veco Ādolfu. Mūsu teātra tēvs Ādolf Alunāns jau simt vienu gadu mājā debesu tālēs, taču latviešu un jo īpaši jelgavnieku sirdī viņš ir dzīvs, un katru rudeni Jelgavas amatieru teātris sarīko **Alunāna piemiņai veltītu Latvijas teātru izrāžu skati**. Taču šis rudens bija īpašs – vecais Ādolf būtu varējis svinēt simt sešdesmit piekto dzimšanas dienu un uz Jelgavu aicināja sevišķi tāpēc, ka ir sakopota un atjaunota viņa pēdējā mājvieta Filozofu ielā 3.

Nelielajā brūngana koka ēkā divus pēdējos mūža gadus Alunāns irēja otro stāvu. Mājiņa, kā

nojausāt, ir visai sena, tās griesti bija sākušī grīloties, tāpēc Ādolf Alunāna memoriālais mūzejs, Jelgavas pilsētas dome un Norvēģijas valdība kopīgi sagādāja naudu, lai Alunāna mājā veiktu kapitālo remontu. Uz Alunāna zīmīgo jubileju viņa bijusi mājvieta bija savesta pilnīgā kārtībā. Ir patīss prieks pa glitajām koka kāpnēm uzkāpt mājiņas otrajā stāvā, teātra tēva darba istabā palūkoties uz galdu, pie kuŗa viņš rakstīja lugas, bet pie sienas te piekārtis Kuldīgas Latviešu teātra apsveikums Alunānam 25 gadu darbības jubilejā. Tur lasāmi Emīla Zolā vārdi: „Iesākums bija grūts. Esmu pazinis postu un izsamisību... Bet man bija viens spēks – darbs.” Gluži tāpat var teikt par Alunānu.

Kopā ar Alunānu dzīvoja viņa jaunākās meitas – Valda, Valeska

un Emilija. Arī viņu istabas ir labi sakārtotas un sapostas. Apstaigājot mūsu teātra tēva dzīvokli, pārņēma gandarījuma izjūta, – jelgavnieki atceras un kopj Alunāna piemiņu. Mūzeja pirmā stāva mazajā zālītē notika Alunāna darbībai veltīta neliela konference, bet nākamajā dienā ar skanīgu dziesmu viņu sveica Ā. Alunāna Jelgavas teātris, pēc tam tika izrādīts Lūcijas Nefedovas iestudētais Alunāna viencēliens „Mūsu pokāls”. Teātra tēvs pats izradē gan nolūkojās tikai no portreta blakus skatuvei.

Par Ādolf Alunāna piemiņas saglabāšanu Jelgavā jau gadiem ilgi rūpējās šī teātra režisore Lūcija Nefedova. Ar viņas gādību katru gadu oktobrī notiek amatieru izrāžu skate. Šoreiz tā bija veltīta jaunākajām latviešu oriģināllugām. Mūsu teātris bie-

ži to pietrūkst, un, kad Laimonis Siliņš man vaicā, ko viņu kopīgajā seminārā Klusā okeana piekrastē Sīrančā lai lasa, grūti sniegt noteiktu atbildi, un arī šoreiz starp trim redzētajām lugām istu pārļu nebija. Uzmaniību visvairāk saistīja S. Kalniņas viencēliens „Metalla ziedi”, ko izrādīja Kokneses amatieru teātris. Tajā varējām ar interesi vērot mātes un meitas konfliktu. Patiešām pārliecināja Liene Doreiko–Senkeviča meitas lomā un Aija Spuģe – māte. Vēl varēja noskatīties jaunu, pagaidām nepazīstamu rakstītāju lugas: Smiltenes tautas teātris izrādīja Gunītas Grošas „Leģendu par cikstoni Mariju” un Ā. Alunāna Jelgavas teātra iestudēto Vīgatas Pumpures farsu „Kaimiņu būšana”. Prieceja tas, ka amatieru teātri vismaz meklē jaunas lugas un

paveļ tām ceļu uz skatuvi.

Pēc izrādēm vakara tumsā devāmies uz pilsētas otru malu – uz Jāņa kapiem un tur veco Ādolfu sveicām ar sirsniem vārdiem, kādu dziesmu. Pārņēma savāda sajūta: visu laiku viņu saucu par veco Ādolfu, bet no Burharda Dzeņa veidotā Alunāna bareljefa mums pretī raugās spīrgts, spēka pilns vīrišķis. Un tāpat nenoveco viņa lugas: citi laiki, citādi mākslas principi, bet Alunāna lugas saglabā vitalitāti, humora izjūtu un spēju kritiski paraudzīties ikdienas norisēs.

Tumsā mirdzēja sveices, un to liesmas rosināja domāt par pašu lielāko gaismu, ko mums atstājis Ādolf Alunāns, – tas ir teātris! Bez teātra mākslas mūsu dienas nav domājamas! Tieši tāpēc arī devos ciemos pie vecā Ādolfā.

Viktors Hausmanis

BIJA VĒRTS!

*Dainis Īvāns par Latvijas šodien un nākotni,
par garīgajiem līderiem un tautu, par ārzemju tautiešu lomu Trešajā atmodā*

Latvijas Tautas frontes 25 gadu atceres dienās intervijā žurnālam *Sestdiēna* tu teici, ka Latvijas nākotni redzi rožainu. Kāds pamats tavam optimismam?

D.Ī. Es, tu, mēs visi esam piedzīvojuši laiku, kam īsti nemaz neticējām... Sākoties Atmodai, gribējām tikai „mazumiņu” - dzīvot, bet esam ieguvuši milzīgi daudz: esam ieguvuši brīvu un neatkarīgu - savu valsti. Un, ar šo apziņu dzīvojot, nekas neliekas par grūtu. Šīsdienas likstas un nebūšanas – visas ir pārvaramas. Neredzu nevienu iemeslu, lai šaubītos par nākotni. Protams, es nerunāju par globāliem satricinājumiem, pret kuriem esam bezspēcīgi. Kā teica mans draugs, diemžēl nelaiķis, profesors Pēteris Laķis: beidzies arī „prāta aptumsuma” laiks, sākusies kaut kāda apskaidriba...

Bet Latvijas ekonomika joprojām „turas uz tautas pacietību” – kā savulaik teikusi mūsu ekonomiste Valentīna Zeile...

Tas nemaz nav slikti, jo, kā redzam, daudzām tautām šīs pacietības trūkst. Daudziem joprojām patīk dzīvot uz parāda, uz citu rēķina. Un ir vēl arī palikušas valstis, kas mēģina iegūt iekarojot un atņemt. Jā, mums nepatīk mūsu valdība, nepatīk Saeima. Bet vai esošais ir tikai valdības brāķis? Varbūt arī – tautas brāķis. Ir jādomā, par ko balsojam, ko izvirzām. Garīgie līderi jau izvirzās paši, lai gan šodien ar tiem ir tā paknapāk. Savulaik bija Jānis Peters, bija Imants Ziedonis un Ojārs Vācietis, Knuts Skujenieks... šobrīd par „autoritātēm” izvirzās cilvēki, kas puslīdz prot noturēt melniņu estrādes dziedāšanā vai ir puskoka lēcēji no TV šoviem un talantu fabrikām. Pārāk daudzi mūsu tautieši dzenas tikai pēc maizes un izpriecām, zaudējami garīgos orientierus, par vērtībām uzskatīdami tikai to, ko var nopirkt vai pārdot lielveikalā.

Un pašam – vai tev ir kādas garīgās autoritātes?

Grūti teikt... tās ir apziņā krājušās visu mūžu... varbūt akademiķis Jānis Stradiņš, cilvēks – enciklopēdija, gandrīz vai zinātnes gaišregis. Arī tādi kā vācu rakstnieks Ginters Grass ir mana autoritāte – personība, kas visos apstākļos spēj runāt patiesību, spēj pateikt ko pietiekami svarīgu, lai liktu domāt.

Nāks atkal vēlēšanas, un atkal būs grūti izdomāt, par ko balso.

Kā jau parasts – par mazāko ļaunumu! Mans kaimiņš saka – katrās vēlēšanās balsoju par citu partiju un katreiz piedzīvoju vilšanos. Un tomēr – pēc Zatlera „Rikojuma Nr. 2” daudz kas ir mainījies. Vismaz deklarātīvi notikusi atteikšanās no Latvijas izzagšanas politikas. Apšaubāmā ceļā ietekmi, varu, naudu ieguvušie „Cepļa kungi” savu treknrogu gadu ietekmi un autoritāti ir zaudējuši acīm redzami.

Tavas domas par Eiropu un eiro?

Atļaujiet neizteikties! Tas nav

no manis atkarīgs. Eiro ir kaut kas tik specifisks, ka par to jāļauj lemt cilvēkiem, kas kaut ko saņēd par fināncēm, par pasaules kapitāla plūsmām utt. Pilnīgi uzticos šai valdībai, un nekāda īpaša sentimentāla attiecība pret latu man nav. Protams, priecājos, ka uz eiras būs *Milda*. Pārāk daudz, kā man šķiet, šai pasaulē izlemj ar ļoti viegli manipulējamās „sabiedriskās domas” palīdzību un analfabētiska vairākuma balsojumu, lai gan vajadzētu tikai ieklausīties savā jomā gudrākajos cilvēkos.

Braucam pa Eiropas ceļiem uz Goru Rēzeknē un Rotko Mākslas centru Daugavpilī, bet mazāk par 50% iedzīvotāju atbalsta eiro ieviešanu. Kāpēc?

Acīmredzot esam kūtri un aizspriedumaini. Cilvēki arī tiek dezorientēti – ir politikāni, kas mēģina pierādīt kaut ko pretēju veselam saprātam. Jo viņiem tas ir izdevīgi. Ko manā dzīvē nau-

Krievijas demokrāte profesore Valērija Novodvorska teikusi, ka viņai ir tāds „tests”: ja kāds vēlas uzzināt, kuŗš Krievijas krievs patiesi ir krievu tautai piederīgs, viņam esot jāuzdod trīs jautājumi. Pirmais: vai Molotova-Ribentropa pakts un Eiropas dalīšana ir noziedzīga? Otrais: vai Krievijai jāizved kaŗaspēks no Gruzijas un jāatzīst, ka ir iebrukusi mazas tautas zemē? Trešais: vai jāturpina Jegora Gaidara reformas, kas sākās Jeļcina laikā un, kaut arī valdīja zināms chaos, ļāva Krievijai beidzot uz īsu brīdi ieelpot patiesas brīvības gaisu? Ja kaut viena atbilde uz šiem jautājumiem nebūšot „jā”, uzrunātais neesot tautas, bet gan puļa pārstāvis. Droši vien līdzīgs tests būtu attiecināms arī uz latvieti. Vai viņš ir gatavs cīnīties par dzimtenes dabas saglabāšanu, nevis izsaimniekošanu, par godīgu politiku, nevis nodokļu nemaksāšanu, par latvisku kul-

meliorēt, lai mājas varētu nostumt un cilvēkus sadzīt kolchozos. Tiesa gan, tagad sarkanās varas vietā to dara mūsu pašu lielzemnieki - rapša audzētāji: miglo ar indēm no rīta līdz vakaram „gan pret saullēktu, gan saulrietu” (kā teicis ornitologs Māris Strazds), bet rudenī aršanas vietā laukus vēl nolaista ar *raundapiņu*, lai mēs. to izdzerdami no savām akām, ātrāk atstieptu kājas un atbrīvotu vietu naudas plantācijām. Bet es te tu-rēšos un paspirināšos arī pret šo vājprātu.

Savu darbošanos Atmodas procesos taču arī sāku ar ciņu par Augšdaugavas glābšanu. Sākumā nebija atbalstītāju, manus rakstus nepublicēja, teica – tāpat neko nepanāksi. Bet atradās sabiedrotais – rakstnieks Artūrs Snips, mūsu kopējo publikāciju nodrukāja *Literātūrā un Mākslā*, Preses namā kollēgas nāca klāt un sīta uz pleca – gan dažkārt

vērts? Noteikti! Jo paaudžu genās savu enerģiju viņš iesēja. Vēsturiskā ģenetika ir kultūra, un, kas iestrādāts kultūrā, pārmantojas no paaudzes paaudzē. Esmu lasījis pētījumus par ģenētisko kodu, un tur tas ir apstiprināts.

Savulaik tu darbojies Rīgas domē. Ko tu tur meklēji?

Tolaik bija grūti praktiski dzīvot – publicēties presē vairs nebija iespējams, preses izdevumiem radās saimnieki, preses tirgus diktēja savus noteikumus. Atceries, kā paši cīnījāmies par *Literātūras un Mākslas* izdzīvošanu un neko nepanācām. Domāju, ka Rīgas izpildvarā spēšu kaut ko praktiski izdarīt. Darbojos Kultūras komitejā, īstenojām dažu labu vērtīgu projektu, darbojos arī Vides komitejā, kur izdevās apturēt vienu otru nevēdzīgu projektu. Taču pēc pāris gadiem, skat, viss cauri, nolīdzināts līdz ar zemi... Tā patērētāju

Foto: Imants Urtāns

Dainis Īvāns: „Esmu piepildījis savu bērnības sapni, atguvis senču zemi un mājas un te dzīvoju. Bija vērts!”

das zīmes nosaukums var mainīt? Nu neko. Bet uzņēmējiem taču būs vienkāršāk strādāt.

Par mūsu tautas spriestspēju dzirdēts sakām „lumpeņi” un „reņģu ēdāji”. Kā tad ir ar to „tautas balsi”?

„Tauta” ir tāds dīvains jēdziens, nekad nevaram tā īsti pateikt, kas ir „tauta”. Ja atceramies Pirmo atmodu, – mēs taču nezinām, ko domāja vienkāršie zemnieki un strādnieki, vai ne? Atceramies brīvības vārda nesēju, Kronvalda Ati, vēlāk Otrajā atmodā Raini, Skalbi. Runājot par ciņām pret Bermontu – bija ideālisti, kas pusbadā un basām kājām devās kaujās, bet bija arī bagāti Kurzemes un Zemgales zemnieki, kas atteicās atbalstīt Latvijas armiju, jo... vācieši maksāja vairāk.

tūru, nevis latvisku šļāgeri, par sevis garīgu pilnveidošanu? Vai viņš ir gatavs strādāt vērtību radīšanai šeit uz vietas, nevis skriet baroties tikai no citu tautu sviēdros sarūpētas labklājības?

Ir jābūt spēcīgai garīgajai elitei, kas masas vestu pareizajā virzienā.

Tu pats taču biji tādai piederīgs. Kā juties šī vilņa mugurā un kāpēc tagad esi pagājis malā? Apnika? Pievilies?

Krievu presē Latvijas Tautas frontes jubilejas dienās bija lasāms, kā tā mūs piekrāpusi. Īvāns pievilies un aizmucis uz laukiem... Neesmu vilies! Esmu piepildījis savu bērnības sapni, atguvis senču zemi un mājas un te dzīvoju. Bija vērts! Padomju vara jau te bija plānojusi visu

bažīgi paraugoties apkārt, vai priekšniecība neredz. Domubiedru radās arvien vairāk, radās jauni un jauni līderi, un enerģija, ko viņi ģenerēja un izstaroja, kļuva arvien spēcīgāka un sāka vilkt līdzī cilvēkus, masas... Tagad domāju, ka acīmredzot neesam tik bagāti, lai savu garīgo eliti nodarbinātu tikai ar politiku. Miera apstākļos ir daudz kas svarīgāks, ko cilvēks var izdarīt labāk.

Kas attiecas uz mani, nekad neesmu arī sevi uzskatījis par politiķi – varbūt par sabiedrisko darbinieku. Ja nu kāds rūgtums ir, tad tas, ka nevarēju savu dzīvi veltīt tam, kam gribēju, – literātūrzinātnei. Bet arīdzan Kronvalda Atis sevi visu atdeva tautai, nodzīvoja īsu mūžu. Vai bija

gaisotne, kas jau toreiz domē veidojās, ir vēl pastiprinājusies. Šodien Rīgas dome ir tik korumpēta, ka pat nopirkuši plašsaziņas līdzekļus, kas to vien dara, ka dzied viņiem slavasdziesmas, kamēr zagšana rit pilnā sparā. Dome kļuvusi bezkaunīga arī kā politiska vienība, sajutušies kā bajāri un taisa komūnismu! Trakākais ir tas, ka valsts tur neijaucas. Ir taču jāpārtrauc šie Rīgas domes „eksperimenti” – ar valdības rīkojumu vai tiesas spriedumu. Bet kas notiek ar „rīdzinieku biļešu” lietu? Siguldas galva jau uz vēdera aizlīdis pie Ušakova un izlūdzies, ka siguldieši Rīgas transportā varēs braukt par lēto tarifu.

(Turpinājums 9. lpp.)

(Turpināts no 8. lpp.)

Lai gan pašvaldībām būtu vajadzējis salikt saviem ceļiem „bomjus” priekšā un arī prasīt naudu. Tad varbūt valdība sa-
prastu, ka jāpieliek punkts.

Nule sarakstīju grāmatu par Rīgas Zooloģiskā dārza vēsturi, par ko esmu ļoti gandarīts. Tas ir skaists stāsts par to, kā pirms simt gadiem rīdzinieki savā pilsētā nolēma izveidot kaut ko tādu, kas nebūtu saistīts tikai ar praktisku labuma gušanu. Kaut ko tādu, kas nenes tūlītēju un praktisku labumu, kas nav „ienesīgs”, bet paliek nākotnei. Par spīti smīniem un nievām ideālu spārnotie dabas draugi savāca finanču līdzekļus un vienojās kopīgā darbā, lai Mežaparks kļūtu par tautas parku ar Zoo-dārzu vislabākajā vietā. Rīga šai laikā bija vistuvāk tam, ko saucam par pilsonisko sabiedrību, kad visi slāņi, šķiras, tautības vienojas kopīgam mērķim. Arī tad Mežaparks bija pievilcīga vieta bagātām villām. Bet pilsētas vadība, mentāli būdama pilnīgs pretstats pašreizējai, nepakļāvās spiedienam „uzturēšanās atļaujas” Kīšezera krastā iztirgot komersantiem.

Tavi „cīnubiedri” šodien sēž Eiroparlamentā...

... ienaidnieki arī!

Vai tad pašam negribētos „pašķīt to Briseles kāpostu”? Tu taču zini, ka tauta tevi ievēlētu. Nākampavasār vēlēšanas.

Nē, tik lielu naudu gan tur nemaksā, lai es veģetētu Briselē. Mana pašcieņa to nepieļauj. Pat īsti nesaprotu, kāpēc to parlamentu paplašina – Eiropas Komisija taču visu izlemj, un tā arī ir vajadzīga, lai koordinētu Eiropas lietas. Dīemžēl Eiroparlaments sācis stipri atblāznot PSRS Augstāko padomi, es domāju, deputātu, deputātu palīgu, visvisāda apkalpojošā personāla nesamērīgā atalgojuma, kā arī privilēģiju ziņā. Pietiktu ar daudz mazāku, daudz pieticīgāku, lētāku un produktīvāku parlamentu.

Bet Sandra Kalniete sekmīgi cīnās par Latvijas lauksaimniekiem, piemēram.

Varbūt. Man, laukos dzīvojot, gan šķiet, ka sarūpētais Eiropas atbalsts galvenokārt tiek lielajiem „latifundistiem”, kuŗus vairāk interesē plantācijas un nauda, nevis lai lauki dzīvotu, lai pastāvētu īsti dzīvīga latviešu zemniecība.

Latvijas Tautas frontes 25. gadadiena bija svētki arī ārzemju latviešiem, kuŗu loma Trešajā atmodā bija ļoti nozīmīga.

Izmantojot izdevību, pateikšu to, ko gadadienas norišu laikā pietiekami uzsvērti nepateicu, – latviešu sabiedrībai Rietumos bija milzīga loma, tas bija ļoti, ļoti nozīmīgs atbalsts. Atminos, kā tolaik spriedām, – kad viņi brauks atpakaļ, tad gan izķepurosimies. Šie cilvēki dzīvojuši zemēs, kur brīvajam vārdam un domai ir vēsturiskas saknes, viņu pieredze ir nozīmīgs pienesums Latvijai, kas savukārt dzīvojuši okupācijas režīmā. Un čeka to „novērtēja” – bija šausmīgas bailes no „trimdas buržuazisko nacionālistu” atgriešanās.

Atbalsts Tautas fronteī no ār-

zemju latviešu puses sākās jau ar frontes pirmajām dienām. Atminos, Benjamiņu namā, Rakstnieku savienības telpās, Jānis Peters mani iepazīstināja ar Kanadas tautieti Valdi Liepiņu. Tūlīt tika sarunāts, ka jau 1989. gada martā – aprīlī pirmā Tautas frontes delegācija dosies uz Kanadu, lai sāktu kopā strādāt. Pirmā kongresa laikā tika nodibināta atbalsta grupa Stokholmā, tai sekoja Austrālija, Amerika, Kanada, Eiropas valstis. Centrālās organizācijas gan bija piesardzīgas, baidījās, ka Tautas fronte ir čekas viltība un mēs paši – komunisti. Atbalsta grupas veidojās ārpus šīm organizācijām, daudz grupu, – Tautas frontes mūzejā Vecpilsētas ielā 13/15 tagad novietots globuss, kur atzīmētas visas tās pasaules pilsētas, kuŗās bija LTF atbalsta grupas. Visa Rietumu puslode vienos gaismas punktiņos! Tas mums tolaik deva iemeslu ārzemju korespondentiem droši teikt, ka esam starptautiska organizācija.

Ārzemju tautieši bija tie, kas organizēja mūsu vizītes pie lielvalstu politiķiem, palīdzēja atvērt tādas durvis, kuŗas mums nevērtos nekad. Nemaz nerunājot par to, ka viņu mājās tikām sirsnīgi uzņemti, pabaroti, atbalstīti. 1989. gada pavasarī jau piedalījāties Tautas frontes nodalī dibināšanā ārzemēs. Ļoti nozīmīgs pavērsiens bija Gano-
kas konference, kuŗā ASV un Kanadas latvieši piedalījās semināros un priekšlasījumos. Sevišķi spilgti atminos Visvalža Klives referātu par garīgo atdzimšanu, es to savās runās bieži citēju. 1990. un 1991.gadā Vita Matīsa Šveicē bija sarīkojusi Lugano Forumu *Latvija Eiropā*. Uz pirmo aizbrauca Anatolijs Gorbunovs, man bija jāpaliek Latvijā, jo tuvojās vēlēšanas un atmosfaira bija diezgan drāmatiska. Es piedalījos otrajā – tūlīt pēc neatkarības atjaunošanas. Vitas Matīsas garīgā un intelektuālā potenciāla loma Latvijas dzīvē, manuprāt, joprojām ir ļoti nozīmīga. Viņa ir šeit, Latvijā, neatkarīgi no tā, kur dzīvo. Egils Levits – pirmās Neatkarības deklarācijas autors, daudzu likumu un stratēģisko nostādņu autors, joprojām strādā Latvijai. Viņa tagadējais Satversmes Preambulas projekts, ko caurstrāvo gan juridiska precizitāte, gan liela Latvijas mīlestība, ja Saeimas deputāti to pieņems, būs svarīgs panākums latviskas demokrātiskas valsts nostiprināšanā. Ne velti laikam pēc 4. maija Deklarācijas izstrādāšanas krievu impēriskā vara, čeka viņu neielaida Latvijā un caur Maskavu aizsūtīja atpakaļ uz Vāciju. Tādi gaiši cilvēki padomju varai bija bīstamāki par NATO tanku divīziju.

Arī pāreja uz tirgus ekonomiku notika vieglāk, izmantojot ārzemju tautiešu pienesumu. Viņi deva idejas, redzēja nākotnes perspektīvas. Atminos kādu sarunu ar Bruni Rubesu laikā, kad Latvijā trūka pārtikas, jo visu aizveda prom. Viņš teica: „Pienāks laiks, kad jūs priecāsities, ka varat pārdot Maskavā!”

Un kā uz to visu reaģēja „vīri pelēkos lietusmēteļos”?

Čekas izspiegošanai atmodas laikā Latvijā jau nebija nekādas

Foto no Ģirta Zēģera archīva

“Trimdas stūrītis” Latvijas Tautas frontes otrajā kongresā. Otrajā rindā kreisajā pusē sēž Gunārs Meierovics, Jānis Ritenis, (noliecies) Eduards Voitkuns, Atis Lejiņš, Valdis Liepiņš. Pirmajā rindā vidū Andrejs Urdze, viņam blakus izcilā vācu žurnāliste un TV korespondente Marianna Butenschön, kuŗas grāmata ir viena no labākajām grāmatām par Atmodu

jēgas – viss izgāja ēterā, viņi varēja klausīties radio! Aģenti ārzemēs gan sekoja. Kad 1990. gada pavasarī iepazīstinājām Michailu Gorbačovu ar 4.maija Deklarācijas tekstu, viņš bija ļoti nikns, starp mums notika salta, konfrontatīva saruna – viņa kabinetā, kur atradās arī Nikolajs Rižkovs un Aleksandrs Jakovļevs. Taču, iznācis priekšelpā, Gorbačovs tā kā atdzīvojās un man teica: „Biedri Īvān, uz mana galda nonāk visas jūsu runas... Uzmanieties, jums par to var draudēt lielas nepatīkšanas. Mazākais, kas var notikt, - jūs sabojāsit savu karjēru.” Manas runas nonāca uz galda arī Rubikam, un augusta puča laikā viņš sacīja: „Īvānam nāksies atbildēt par to, ko viņš sarunājis par komunistiem.”

1991. gada janvārī Latvijas Republikas Augstākā padome nolēma, ka man ir jāizbrauc no valsts kā vienīgai personai, kuŗa var tikt ārā, un, atrodoties ārzemēs, jāpārņem parlamenta ārkārtējās pilnvaras un jāpārstāv Latvijas valsts. Kad braucu uz Igauniju, lai ar kuģi *Tallink* dotos uz Somiju, manai automašīnai sekoja *žigulis* ar operātoru – ja nu notiek kaut kas neparedzēts, tas tiktu nofilmēts. Līdz ar mani uz ārzemēm devās Bronislavs Kuzmicks un Lennarts Meri. Tallinā zviedru konsuls mūs pavadīja uz kuģa. Tālāk visas rūpes uzņēmās Zviedrijas Ārlietu ministrija, tostarp sedza ceļa izdevumus uz ASV. Un tur jau atkal nonācām Amerikas latviešu rūpju lokā. Viņi nesavtīgi ziedoja laiku, naudas līdzekļus, apeļēja pie ASV valdības pārstāvjiem, gādāja par publicitāti. Anatols Dinbergs un Ojārs Kalniņš nokārtoja pat iekļūšanu Baltajā namā un piedalīšanos Senāta un Kongresa lasījumos. Ļoti izjutām arī vienkāršās tautas, sabiedriskās domas atbalstu. Lai arī vienurīt ASV televīzijas rīta ziņās redzu uzstājamies PSRS vēstnieku, kas stāsta - „amerikāņiem jāapzinās, ka viņu valstī ir iebraukuši ekstrēmisti, kas

apmelo Padomju Savienību un maldina amerikāņu tautu”.

Tad brauciens uz Otavu. Kanadas ārlietu ministrs mani sīki iztaujāja par stāvokli Latvijā, lai dotos ziņot parlamentam. Sekoja Kanadas parlamenta lēmums par sankcijām pret Krieviju, un pirmā – ekonomiskā sankcija bija – ignorēt un neizkraut PSRS kuģu kravas.

Līdz ar atjaunotās neatkarības pirmajām dienām Latvijā atgriezās Pauls Raudseps, Kārlis Streips, Inese Birzniece un daudzi citi. Trimdas jaunieši strādāja Augstākās padomes Preses centrā, kur lieti nodereja viņu sveš-

valodu zināšanas, – tolaik Latvijā bija akreditējušies ap pusotra tūkstoša ārzemju žurnālistu. Noderīga bija arī tautiešu palīdzība administratīvos darbos, it visur. Un par to – liels paldies!

Kā tev vēl pietrūkst, lai tu justos pilnīgā harmonijā?

Pilnīga harmonija nemaz nav iespējama! Vienmēr ir jābūt kādam nemieram... Īstenībā vienīgais, kā man pietrūkst, ir laiks. Un, kad savās mājās nesu no akas ūdeni un paskatos zvaigžņotās debesis, saprotu, ka esmu laimīgs.

Ar **Daini Īvānu** sarunājās **Ligita Kovtuna**

Tūlīt pēc Latvijas Tautas frontes 25. gadskārtas svinībām pie lasītājiem nonākusi **Daiņa Īvāna** grāmata **„Garaspēka zemes atgūšana”**. Tās ir autora esejas un bagātīgs fotogrāfiju albums vienā sējumā.

D. Īvāns: „Man gribējās ne daudz mitoloģizēt Atmodas temu, teiksmas līmenī runāt par tautas varonību, kas līdz šim nevienā akadēmiskā pētījumā, ne memuārā nav izdarīts.”

G. Janāitis, fotogrāfs:

“Divdesmit pieci gadi kā cilvēka mūža daļa ir ievērojami liels

laiks. Un tomēr, cik savādi, – skatot nule izdoto grāmatu/albumu **„Garaspēka zemes atgūšana”**, šķiet, tas bija nesen – vakar, nu, aizvakar. Tā varētu šķist ikvienam, kas Atmodas procesos piedalījās – izveidoja Tautas fronti un vizuāli dokumentēja Atmodas procesus. Ar vizualizētājiem es domāju fotogrāfus – Uldi Briedi, Intu Kalniņu, Borisu Koļešņikovu, Aivaru Liepiņu, Imantu Prēdeli, Ilmāru Znotiņu, sevi pašu, tos, kuŗu foto veido tā laika noskaņu un centienus.

22. oktobra pēcpusdienā, atklājot LTF mūzeju Vecpilsētas ielā Rīgā, tika atvērts arī minētais albums ar 200 attēliem, ko Daiņa Īvāna esejām komplektējis Ilmārs Znotiņš, bet mākslinieks Juris Petraškēvics visu salicis savās vietās.

Vēsturisks izdevums par Latvijas jaunāko politisko pārmaiņu laiku. Un vēl jaunāka vēsture, par kuŗu neviena grāmata nav sarakstīta, šķiet, nevarētu būt tik cerīga. Bet tas jau ir cits stāsts. Stāsts par pēcatmodas laika neparedzētajiem zaudējumiem... zemes atgūšanā; par saimniekiem savā zemē; „kaut postalās, bet brīvi”. Ir ko padomāt par zaudējumu nozīmību Latvijas valsts un latviešu tautas pastāvēšanā.”

*

Grāmatu var iegādāties Latvijas grāmatu tirdzniecības vietās un tieklī www.apgadsmansards.lv

Latvijas Fotografijas muzejam – 20

Latvijas Fotografijas muzejam šogad aprit 20 gadu. Šis vienīgais fotografijas nozarei veltītais muzejs Rīgā ir Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja struktūrvienība. Latvijai atgūstot neatkarību, ar fotoentuziastu Viļņa Auziņa (pirmais muzeja vadītājs), foto vēsturnieka Pēterā Korsaka un vairāku citu gādību 1993. gadā Rīgā, Mārstaļa ielā 8, durvis vēra Latvijas Fotografijas muzejs. Vēsturiskais, 16. gadsimtā celtais tirgotāja nams atrodas vienā no senākajiem Rīgas apbūves kvartāliem - netālu no Rīgas Kino muzeja un Latvijas Sporta muzeja.

Latvijas Fotografijas muzeja pastāvīgo ekspozīciju „Fotografijas attīstība Latvijā. 1839. – 1940.” autors ir foto vēsturnieks Pēteris Korsaks, kas Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā un vēlāk Latvijas Fotografijas muzejā strādājis daudzus gadus.

No Austrālijas atbraukušo Maigu Bērziņu-Fullers, Latvijas fotografijas attīstības veicinātāja Augusta Bērziņa meitu, ar ekspozīciju iepazīstināja muzeja direktore Maira Dudareva. Viņa pastāstīja, ka viens no Latvijas fotografijas pamatlicējiem ir **Mārtiņš Buclers** (1866. 12.12.- 1944. 14. 04.), latviešu fotografs, fotorūpnieks un foto literatūras izdevējs. Dzimis Zemgalē, Saucā pagastā „Jučos”. Beidzis vietējo pagastskolu, mācījies Irlavas skolotāju seminārā. 1894. gadā iestājies Borharda fotodarbnīcā par mācekli. Trīs gadus vēlāk Siguldā atvēris savu fotodarbnīcu, bet pirms 110 gadiem (1903) - arī pirmo fotopreču veikalu Latvijā. M. Buclers ir pirmās Latviešu Foto-

Maiga Bērziņa-Fullers no Austrālijas (pa kreisi) Latvijas Fotografijas muzejā Rīgā tikās ar tā vadītāju Mairu Dudarevu

grafu biedrības dibinātājs 1906. gadā un tās priekšsēdis, - 1921. gadā ievēlēts par biedrības goda priekšsēdi uz mūžu. Biedrība rīkoja fotoizstādes, fotografēšanas kursus un popularizēja fotomākslu, tās biedri piedalījās izstādēs. M. Buclers ar četrus gadus pārtraukumu izdevis foto žurnālu *Stari* (1906 - 1908; 1912 - 1914). Ir pirmās ar fotogrāfiju saistītās mācību grāmatas „Fotografija” (1904) un citu izdevumu autors.

Fotografijas muzejā iegūstama informācija arī par pasaulē pazīstamo minifotokameras Minox izgudrotāju Valteru Capu (*Walter Zapp*, 1905-2003), kas dzimis Rīgā tirgotāju ģimenē. V. Capa tēvs Kār-

lis bija Lielbritānijas pavalstnieks, māte Emīlija Antonija Ida Burhards – baltvāciete. Dzīves ceļi V. Capu aizveda uz Tallinu, kur 1922. gada sākumā viņš sāka strādāt Valtera Lemberga fotodarbnīcā. Tur arī radās ideja par maza izmēra fotokameras izveidošanu. Diemžēl neizdevās atrast firmu ne Igaunijā, ne citās valstīs, kas gribētu uzsākt šīs kameras ražošanu. 1936. gadā V. Caps vērsās pie Rīgas Valsts Elektrotehniskās fabrikas (VEF) direktora Teodora Vitola. Saņēmis piekrišanu sākt *Minox* ražošanu, Valters Caps atgriezās Rīgā. Jaunradītā foto kamera kļuva par sensāciju visas pasaules fotorūpniecībā. Tā tika patentēta

22 valstīs. No 1937. līdz 1942. gadam sarāžoja 17 000 *Minox*us. Kameras ražošanu pārtrauca 1942. gadā, jo iekārtas tika izvestas uz Vāciju, kur vēlāk *Minox* fotoaparātu ražošana tika atsākta.

Viena no Mārtiņa Buclera darba turpinātājiem Augusta Bērziņa loma Latvijas fotografijas un fotorūpniecības attīstībā nav pietiekami izpētīta. To atzina arī viņa meita Maiga Bērziņa-Fullers. Viņa pastāstīja, ka Augustam Bērziņam piedēvējuši vairāki foto un optikas veikalā Rīgā un Jūrmalā, kur varēja nopirkt visu fotografēšanai nepieciešamo. Izpētes darbs jāturpina, jo muzejā gandrīz nemaz nav liecību par Augusta Bērziņu ieguldījumu.

Latvijas Fotografijas muzejs savas 20 gadu jubilejas svinēšanu sāka ar lielu vērienu starptautiskajā „Mūzeju nakts”, kas bija kupli apmeklēta. Muzeja vadītāja Maira Dudareva gan atzīst, ka viss gads paiet šīs jubilejas noskaņās. Muzejā notikusi Daugavpils **fotostudijas „Ezerzeme”** (dibināta 1980. gadā) **prezentācija, un tai bijušas izstā-**

des Norvēģijā, Polijā, Lietuvā un Itālijā. Šeit notikusi arī Latvijas Kultūras akadēmijas Kultūras kolleģijas 2013. gada absolventu kvalifikācijas darbu izstāde. Kolleģijā var iegūt 1. līmeņa augstāko izglītību kultūras pārvaldībā ar specializāciju fotografijā. Ar savu veikumu šogad iepazīstinājis muzeja ilggadējais (kopš 1962. gada) un visvairāk titulētais fotoklubs „Rīga”. Starptautiski atzītu fotomākslinieka titulu (*AFIAP*) ieguvuši daudzi Latvijas foto meistari, bet vairākiem piešķirts eksekulences (izcila mākslinieka) tituls.

Līdz 3. novembrim muzejā apskatāma fotografa Gvido Kajona (1955) izstāde „Tema 011”. Melnbaltās fotografijas tapušas padomju gados. G. Kajons jau kopš 1979. gada piedalās fotogrāfiju izstādēs un veido savas personālizstādes gan Latvijā, gan ārvalstīs. Izstādes notikušas, piemēram, Valtera Filipa mākslas galerijā Kanadā, izstāžu zālē *Weserburg* Vācijā un *Van der Berlage* galerijā Amsterdamā.

Teksts un foto Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Vārves pagasta Cirpstenē, „Vanagos”, gatavojoties Lāčplēša dienai, Zemessardzes 46. Kājnieku bataljons 23. oktobrī rīkoja Atvērto durvju dienu, kas raisīja lielu interesi īpaši skolu jaunatnē. Bija iespēja iepazīties ar aktuālītātēm Nacionālajos bruņotajos spēkos un Zemessardzē, ar tās lomu valsts aizsardzībā, atbalsta sniegšanā sabiedrībai. Karavīri demonstrēja militāro ekipējumu, dodot iespēju to pielaikt.

Daugavpili divu dienu vizītē apmeklēja Vācijas vēstniece Andrea Joanna - Marija Viktorina (*Andrea Joana-Maria Wiktorin*). Viešņu viesmīlīgi uzņēma pilsētas domē, Valsts ģimnazijā, vācu biedrībā *Erfolg*, Marka Rotko Mākslas centrā un cietoksnī, uzņēmumā „Ziglera mašīnbūvē”. Daugavpils universitātes Vācu filoloģijas katedrā vēstniece bija klāt vēsturiskajā notikumā, kad Marburgas universitāte (Vācija) un Vācijas izdevniecība *Deutscher Taschenbuchverlag* uzdevināja grāmatas vairāk nekā 10 000 eiro vērtībā. Vēstniece pirmo reizi Daugavpili bijusi 1992. gadā, un, pēc viņas teiktā, kopš tā laika pilsēta ir kļuvis skaistāka un ekonomiski aktīvāka.

Rēzeknē, Latgales Kultūrvēstures muzejā, 8. novembrī notiks Latvijas valsts karoga krāsās austro sarkanbaltarkano lentišu locīšana, sagaidot Lāčplēša dienu 11. novembrī un Latvijas Republikas dzimšanas dienu 18. novembrī. Būs apskatāma izstāde „Laipu liekot. Latvijas Tautas fronte - 25” un Rēzeknes pilsētas posma vizuālās mākslas olimpiādes godalgoto skolēnu zīmējumu izstāde „Mana Latvija”.

Priekuļu pamatskolai Saunas pagastā 17. novembrī svinēs 75. gadskārtu un Latvijas Valsts 95. dzimšanas dienu. Skola uzcelta 1938. gada rudenī. Gadu ritējumā vairākkārt mainījies skolas nosaukums, bet kopš 1992. gada tā ir pamatskola. Arī skolēnu skaits ir mainīgs - 1945. - 1950. gadā bija apmēram 250, bet tagad ir pussimts skolēnu un 16 skolotāju. Visiem skolēniem nodrošinātas brīvpusdienas. Pēc 9. klases absolvēšanas skolēni turpina izglītību tuvējā Preiļu Valsts ģimnazijā.

Rēzeknē 18. novembrī notiks Latvijas Republikas dzimšanas dienai veltīts Tautas skrējienis „Ielpo Rēzekni 2013”. Skrējienu paredzēta pilsētas galvenā iela - Atbrīvošanas aleja, un tā iniciatori ir pilsētas Jauniešu dome. Skrējienu rīko pilsētas domes Sporta pārvalde sadarbībā ar Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centru „Zeimuļš” Jaunatnes lietu nodaļu un Rēzeknes Kultūras un Tūrisma centru.

Zemgales un Latgales reģiona mazpulka dalībnieki pulcējās rudens forumā, kas tika organizēts Aizkrauklē un Secē. Vairāk nekā septiņdesmit čakli mazpulcēni rādīja savu aizvadītās vasaras veikumu. Izaudzēto, sagatavoto un darināto varēja iegādāties foruma apmeklētāji.

Likteņdārzā kokus stādīja Valsts robežsardzes augstas amatpersonas un Latvijas brīvvalsts robežsargu tuvinieki. Pieminot Robežsargu brigādes komandieri ģenerāli Ludvigu Bolšteinu un viņa vīrus, sanākušos uzrunāja aktrise Vera Gribača-Valtere.

Alūksnes novada pašvaldība konkursā „Eiropas Gada pašvaldība” saņēmusi Atzinības rakstu par ES popularizēšanu, kā arī uzņēmuma *Lattelecom* balvu - platekrāna televizoru - par malēniešu identitātes stiprināšanu. Arī Eiropas Komisijas pārstāvības Latvijā vadītāja Inna Šteinbuka vēstulē pašvaldībām - konkursa laureātam Alūksnes novadu īpaši izcēlusi, nosaucot to par paraugu pārrobežu sadarbības īstenošanā.

Ordeņu kapituls nolēmis par nopelniem Latvijas valsts labā Triju Zvaigžņu ordeni piešķirt arī ilggadējam pašvaldības darbiniekam, Valmieras pilsētas pašvaldības domes priekšsēdim Inesim Boķim.

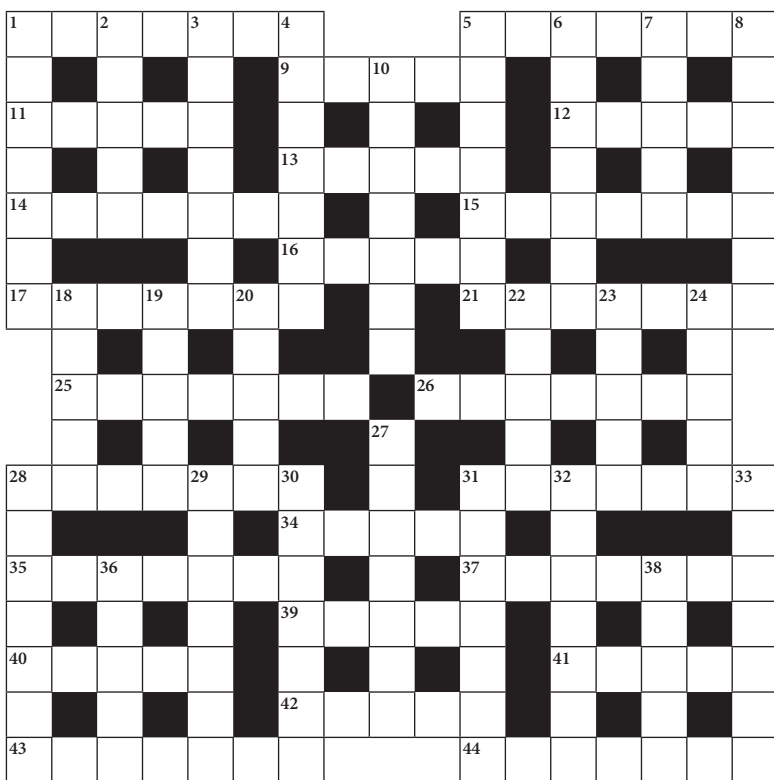
Bauskas un Rundāles novadu apmeklēja tūristi no Japānas. Viņi izstaigāja vecpilsētu, apskatīja Rundāles pili un izstādi “Sver un mēri Bauskā”. Pa ceļam uz Rīgu japāņi iegriezās trūšu pilsētiņā Codē.

Ziemeļkurzemes reģionālajā slimnīcā Ventpilī atklāts grūtnieču aprūpes centrs. Topošās māmiņas šeit varēs izvēlēties vecmāti un visu bērniņa gaidīšanas laiku, kā arī pašas dzemdībās būt kopā ar vīru.

Valmierā nodota lietošanā jauna uzbūvētā pilsētas autoosta. Iziņas sagatavojušas Valija Berkina un Māra Linde

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījusi Daiga Kalna (ASV)

4. Kāda stīgu instrumenta spēlētājs. 5. Daudzgadīgs sukulents. 6. Vēlēšanās iegūt, piepildīt (ko). 7. Grumba. 8. Kakla mugurējā daļa. 10. Ciets, kristallisks iezis, ko izmanto celtniecībā. 18. Darba algas apmērs. 19. Graudu kopa stiebra galā. 20. Noteikti norobežots laika posms. 22. Tropu augs. 23. Cilvēku grupa, kas apvienojusies savtīgos nolūkos. 24. Zīmēt tehniski; ar līnijām grafiski attēlot. 27. Melni vai tumši nenosakāmi priekšmeti. 28. Samērā sekls. 29. Pānākums; gaidīta norise. 30. Telpas daļa priekšnesumiem. 31. Uzvedīgs, izmeklēti pieklājīgs; laipns. 32. Arkla daļa. 33. Satikt. 36. Izrādes laukums (cirkā). 38. Folkloras sacerējums prozā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 40) atrisinājums

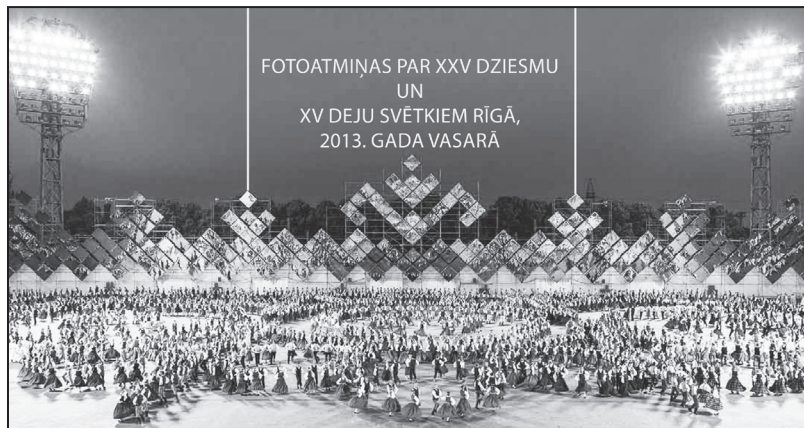
Līmeniski. 5. Perliņš. 7. Sārtens. 9. Oka. 10. Pinte. 11. Tenis. 12. Sprauslas. 15. Slēpes. 18. Vafele. 19. Kuranti. 22. Spireja. 23. Rektors. 25. Stipras. 28. Skolas. 29. Termas. 33. Konfektes. 35. Ātras. 36. Vīzas. 37. Āte. 38. Specija. 39. Stilets.

Stateniski. 1. Grots. 2. Stiepe. 3. Tankas. 4. Peles. 5. Paipala. 6. Skrunda. 8. Stimuls. 13. Selerijas. 14. Kavātes. 16. Kurante. 17. Stirpas. 20. Ape. 21. Ēra. 24. Skrotis. 26. Patents. 27. Balzaks. 30. Polija. 31. Berete. 32. Rases. 34. Tīnes.

Līmeniski. 1. Pilsēta Kurzemē. 5. Neliels kuģis. 9. Krāce upē. 11. Pārdoša rīcība. 12. Vircavas pieteka. 13. Stipri sabārt. 14. Paraugmērs; mēraukla. 15. Viedoklis; pārliecība. 16. Zemes josla abpus ekvatora. 17. Balsenes lejasdaļa un tās turpinājums. 21. Krāsu josla optikā. 25. Amatpersona, kas nogādā adresātiem slepenus dokumentus. 26. Pieklājības vārds. 28. Graudu tīrīšanas pārpalikas. 31. Gaļas ēdiens. 34. Daudzgadīga

dārza puķe. 35. Celtne satiksmes apkalpes dienesta un pasažieru vajadzībām. 37. Ierīce savvaļas dzīvnieku ķeršanai. 39. Nācija; radniecīgu cilšu kopums. 40. Kosmētiska ziede. 41. Šaura josla mežā. 42. Darīt. 43. Graudzāļu dzimtas augs ar vairākām ziedu vārpīnām skarā. 44. Samirkst.

Stateniski. 1. Latvijas vēsturiskais novads. 2. Nesamais, nešļava. 3. Pamatteze, ko kāda zinātnes nozare pieņem bez pierādījumiem.

FOTOATMIŅAS PAR XXV DZIESMU
UN
XV DEJU SVĒTKIEM RĪGĀ,
2013. GADA VASARĀ

BRĪVĀ LATVIJA

2014

PAŠIEM SAVS KALENDĀRS!

Krāšņas fotoatmiņas par aizvadītajiem
XXV Dziesmu un XV Deju svētkiem Rīgā 2013. gada vasarā.

Iegādājoties šo kalendāru, Jūs finansiāli atbalstīsiet
Brīvās Latvijas izdošanu.
Pērciet sev un dāviniet draugiem, kollēgām, bērniem!

**Maksa - ziedojums, sākot ar 5 eiro,
sūtīšanas izdevumi par vienu eks. Latvijā - 0,70 Ls jeb 1 eiro
citur Eiropā - 2 eiro**

Naudu lūdzam ieskaitīt - SIA VESTA-LK

Reģ. Nr. 40003905506

Konta nr. SEB banka nr.: LV80UNLA0050016243516
ar norādi "Par *BL* kalendāru"

Brīvās Latvijas 2014. gada kalendārs

..... gab. Ls/eiro .....

Maksa par sūtījumu: Ls/eiro .....

Kopā: Ls/eiro .....

Vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Tālr.: ..... E-pasts: .....

Kalendāru varat pasūtīt, arī sazinoties ar **Sarmīti Janovskis**,
"Straumēni", Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF,
England. Tālr.: 01788823438, fakss: 01788822441

VAI ŠIS GRĀMATAS JAU IR JŪSU GRĀMATPLAUKTĀ?

Z. fon Fēgezaka grāmatas „**Senči un pēcteči**”
un „**Baltiešu gredzens**”, kas pamatojoties uz
dokumentiem, vēsti par baltvāciešu dzīvi Latvijā
un viņu kultūras mahntojumu, varat iegādāties
Latvijas grāmattirdzniecības vietās, arī Okupāci-
jas mūzeja grāmatu galdā un www.gramata24.lv

Redakcija mīļuprāt jums šos greznos izdevu-
mus izsūtīs pa pastu. Maksa par katru, ieskaitot
pasta izdevumus, uz ASV – USD 56,-, uz Eiropas
valstīm – Euro 35,-.

Sazinieties ar redakciju; tālr. - +371 67326761,
+ 371 29439423, e-pasts: redakcija@laiks.us

Laiks pasūtīt *Brīvo Latviju!*

Jūsu abonements ir svarīgs, lai mūsu laikraksts arī turpmāk
pastāvētu un paustu objektīvu un vispusīgu informāciju!
Pasūtīniet *BL* saviem radiem un draugiem Latvijā, savai
dzimtajai skolai, bibliotēkai!

**Uzdāviniet abonementu sirmajiem leģionāriem, kuņiem tik
ļoti vajadzīgs sarunbiedrs!**

1 gada abonementa cena, pasūtīniet avīzi Latvijā, – Ls 34,- (49
eiro). Samaksa jāveic, naudu ieskaitot SIA VESTA-LK, Reģ.
Nr. 40003905506, SEB banka, konta nr.
LV80UNLA0050016243516 ar norādi „*BL* abonements”.

Pasūtīnāt *BL* varat arī Rīgas redakcijā Ausekļa ielā 14-2, Rīgā
LV-1010, tālr. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv
Par pasūtīnāšanas cenām un kārtību mītnes zemēs
sk. avīzes pasītē

BL MANAM DRAUGAM

Lūdzu piesūtīt laikrakstu *Brīvā Latvija*

no _____ līdz _____

(uz ___ mēnešiem) pēc šādas adrese:

Tālrunis: _____

e-pasts: _____

Kuponu, lūdzu, sūtiet uz redakciju vai savam mītnes zemes pārstāvim!

BL MAN PAŠAM

Lūdzu piesūtīt laikrakstu *Brīvā Latvija*

no _____ līdz _____

(uz ___ mēnešiem) pēc šādas adrese:

Tālrunis: _____

e-pasts: _____

Kuponu, lūdzu, sūtiet uz redakciju vai savam mītnes zemes pārstāvim!

Lasiet tīmeklī!

LAIKS

www.laiks.us

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 (1,15 eiro)
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu
● reklāmu 2 reizes, paredzēta
atlaide 10 % apmērā no
parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu
● reklāmu 3 reizes, - 15 % no
parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu
● reklāmu 4 reizes un vairāk,
- 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM:
● LS 0,40 (0,60 eiro) par 1
cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS:
● LS 35,- (50 eiro)

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010

Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis "Straumēni",
Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF,
England. Tālr. 01788823438, fakss
01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinā-
jumu maksas; pieņem rietumu abonementus,
izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5
2HE.

Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar
2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem
GBP 120. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā
sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi
sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbri-
tanijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši
Kr 1240,-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTER-
NAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LAT-
VIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm,
Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Admi-
nistrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanisv@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro;
6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; *BL* konts Lettis-
-che Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159
Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20,
konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautāju-
miem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415
Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische
Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter
Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933,
e-pasts: info@lk-v.de

Citas Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro;
12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku
uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem
USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20 (28 eiro), 12 mē-
nešiem Ls 34 (49 eiro).

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi
maksā €3 par 10 mm augstu vienslejiņa platu-
mā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x
7 cm) €45. Zviedrijā – 500 kr.

Komerālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parak-
stītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī
redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem
nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publi-
kācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA EVEKO, Rīgā

SPORTS SPORTS SPORTS

Plēsniekam piektā vieta pasaules meistarsacīkstēs

Latvijas svarcēlājs Artūrs Plēsnieks Polijas pilsētā Vroclavā izcīnīja piekto vietu pasaules meistarsacīkstēs svara katēgorijā līdz 105 kilogramiem. Plēsnieks summā pievarēja 393 kilogramus - raušanā 178 un grūšanā - 215 kg. Raušanā paceltie 178 kg ir Plēsnieka personiskais rekords. Pēc raušanas Plēsnieks ieņēma sesto vietu, bet grūšanā viņš vispirms tika galā ar 215 kg smagu stieni, bet pēc tam nevienā no mēģinājumiem nespēja pacelt 221 kilogramus. Par pasaules čempionu kļuva Ruslans Nurudinovs no Uzbekistānas - 425 kg.

Iepriekš septembrī Plēsnieks kļuva par Eiropas U-23 čempionu, savukārt aprīlī viņš ar jaunu Latvijas rekordu izcīnīja ceturto vietu Eiropas meistarsacīkstēs, bet pērn Londonas Olimpiskajās spēlēs izcīnīja septīto vietu.

***

Jauns Latvijas rekords maratonā

Latvijas skrējējs Valērijs Žolnerovičs Frankfurtē laboja Latvijas rekordu maratonskrējienā.

Žolnerovičs 42,195 km garo distanci veica divās stundās, 14 mi-

Valērijs Žolnerovičs

nūtēs un 33 sekundēs. Par minūti un 22 sekundēm viņš laboja pašam piederošo valsts rekordu, ko sasniedza aprīlī Vīnē - 2.15:55. Frankfurtē Valērijs ierindojās 16. vietā un bija trešais labākais starp Eiropas skrējējiem. Cits Latvijas skrējējs Andrejs Ješko ar rezultātu 2.29:15 ierindojās 61.vietā. Uzvarētāja kenijieša Vinsenta Kipruto rezultāts ir 2.06:15. Kenijas skrējēji ieņēma pirmās piecas vietas.

***

Kažemākai otrā vieta Drēzdenes maratonā

Latvijas garo distanču skrējēja Anita Kažemāka Drēzdenes maratonā sasniedza jaunu personisko rekordu, veicot distanci divās stundās, 48 minūtēs un 23 sekun-

dēs. Dāmu konkurencē jau no distances sākuma vadībā izvirzījās trīs Afrikas kontinenta skrējējas. Kažemāka, klausot trenera norādījumiem, distanci uzsāka mierīgi, taču jau pēc 15.kilometra vienu no līderu trio noķēra, bet pēc veikta pusmaratona bija trešā, atpaliekot no līderēm aptuveni piecas minūtes. Pēc 28. kilometra Kažemāka no otro vietu sasniegušās skrējējas atpalika vairs tikai trīs minūtes, bet astoņus kilometrus vēlāk - tikai minūti. Atlikušajā distances daļā Kažemāka pārliecinoši apsteidza kenijieti Liliānu Koeču, finišējot **otrajā vietā** - 2:48:23. Savu personisko rekordu Kažemāka uzlaboja vairāk nekā par trijām minūtēm. Uzvaru izcīnīja Priska Kiprono (2:42:54), bet trešā palika Koeča, kas Kažemākai zaudēja vairāk nekā minūti (2:49:42).

Kopumā Drēzdenes maratonā uz starta izgāja aptuveni 7000 dalībnieku, daudzi - no Afrikas kontinenta. Kenijas skrējēji diezgan viegli savā starpā sadalīja visu goda pjedestalu. Vīru konkurencē labākais no Latvijas bija Andrijs Kostilo (3.06:12), kas ieņēma 109. vietu kopvērtējumā. Savukārt Nikolajs Smalovijs bija 131.vietā kopvērtējumā, bet pirmais vecuma grupā V-60 (3.09:59).

***

Olimpisko lāpu nesa arī Sandis Steins

Arī Latvijas pārstāvis Sandis Steins Krievijā piedalījās Soču Olimpisko spēļu lāpas stafetē. Steins lāpu nesis Gatčinas pilsētā.

Olimpiskā lāpa ceļā uz Sočiem

Pēc sava posma veikšanas viņš bijis ļoti gandarīts un paudis lepnumu, ka gūta iespēja piedalīties šajā vēsturiskajā brīdī. Kādreizējais *Latvija Stautoil* izpilddirektors Steins pašlaik vada *Stautoil Fuel&Retail* Krievijas organizāciju.

***

Prezentēta**Latvijas olimpiskā lidmašīna**

Latvijas Olimpiskā komiteja (LOK) 24.oktobrī prezentēja īpašā dizaina *airBaltic* lidmašīnu, ar kuru Latvijas sportisti dosies uz 2014. gada Soču Olimpiskajām spēlēm. "Neformāla sadarbība ar *airBaltic* mums jau ir sen, bet šogad izdevās vienoties par to, ka sportisti tiks nogādāta Sočos," stāstīja LOK prezidents Aldons Vrubļevskis. "*airBaltic* ne tikai nogādās sportistus uz Olimpiādu, bet arī pirms tās dosies kārtējos lidojumos, tādējādi reklamējot Latviju. Latvijas Olimpiskās komandas logotipi parādīsies uz *airBaltic* lidmašīnas, un tas ir pagodinājums gan spor-

tistiem, gan aviokompanijai. 2014. gada Soču Ziemas olimpiskās spēles būs pirmās, uz kurām ar *airBaltic* čarterlidojumu dosies visa Latvijas komanda. Esam uzaicinājuši lidojumā pievienoties arī Igaunijas un Lietuvas sportistus."

airBaltic izpilddirektors Martins Gauss Latvijas delegācijai novēlēja no Sočiem atgriezties smagākiem, nekā uz turieni dodoties, vēlot sportistiem medaļas. "Mēs vēlējamies paust savu atbalstu Latvijas olimpiskajai komandai visuzskatāmākajā veidā - uz mūsu lidmašīnas. Tas ir kas īpašs, ko iepriekš neesam darījuši. Ar šo soli mēs vēlējamies parādīt mūsu lidmašīnas kā brīnišķīgu un dinamisku reklāmas kanāli, patiesībā lielāko reklāmas kanāli Baltijas reģionā, kas ir redzams mūsu klientiem Eiropā, Tuvajos Austrumos, Krievijā un NVS valstīs." 6. februārī uz olimpisko spēļu norises vietu īpašā reisā nogādās lielāko daļu Latvijas sportistu, bet 24. februārī atvedīs atpakaļ.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA**DIEVKALPOJUMI****LĪDSAS DRAUDZE, māc. G.****Putce**

Halifaksā, Stoney Royd kap-sētā, svētdien, **10. novembrī**, plkst. 11 piemiņas brīdis.

Lidsā, Sv. Lūkas baznīcā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, svētdien, **24. novembrī**, plkst. 14 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Mančesterā, Stretford, 9 Park Road, M32 8FE, Martin-Luther-Kirche, svētdien, **3. novembrī**, plkst. 13.30 dievkalpojums, svi-not Reformācijas dienu un Valsts svētkus.

Voringtonā, WA1 IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **10. novembrī**, plkst. 20 Vakarā dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, **24. novembrī**, plkst.10.30 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wolston, Coventry, CV8 3FZ, pirmdien, **18. novembrī**, Valsts svētku dievkalpojums un sarīkojums (apvienots ar Birminghama-

mas kopu).

„Straumēnos”, Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, Leicestershire, LE17 6DF, svētdien, **17. novembrī**, plkst. 15 svētbrīdis Valsts svētku sarīkojumā.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Pīterborovā, St.Mark's Church Centre, Peterborough, 82 Lincoln Road, PI1 2SN, sestdien, **9. novembrī**, plkst. 16 dievkalpojums.

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZE

Londonā svētdien, **10. novembrī**, plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu Zviedru baznīcā, 6-11 Harcourt St, W1H 4AG. Svētdien, **17. novembrī**, plkst. 17 Westminster Cathedral Hall Svētbrīdis Valsts svētku sarīkojumā.

Rovfantā svētdien, 24. novembrī, plkst. 11.30 mūžības svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu Rovfantā, RH10 4NG.

VĀCIJĀ

Valsts svētki Latviešu centrā Minsterē sestdien, **16. novembrī**, plkst. 16. Svētku runa: vēstniece Vācijā Elita Kuzma. Koncerts: Mīsteres latviešu deju kopa MiLaDeKo. Balle: grupa "Kreicbergi". Ieejas maksa: 15 eiro. Sarīkojumu izkārt Latviešu centrs Minsterē un Latviešu kopība Vācijā.

Pirms valsts svētku sarīkojuma aicinām piedalīties volejbola turnīrā, kas norisināsies Waldschule sporta zālē no plkst. 10 līdz 14. Satikšanās pie LCM plkst. 9.45 vai plkst. 10 pie sporta zāles. Dalības maksa: 3 eiro.

* Latviešu centrā **Minsterē** sestdien, 2013. gada **30. novembrī**, plkst. 18 viesosies Briseles latviešu teātris ar mūzikālu izrādi pieaugušajiem pēc Pāvila Roziša romāna "CEPLIS" motīviem. (Bērni var nākt, bet tā nav bērnu izrāde!) Ieejas maksa: pieaugušajiem 7 eiro un ģimenēm ar bērniem 15 eiro.

DIEVKALPOJUMI

Libekā, Lorenca baznīcā, **2. novembrī** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Bekhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44) **3. novembrī** plkst. 14.30 dievkalpojums ar dievgaldu, kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadin-ger Str. 59, **10. novembrī** plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Hanoverā, Markus baznīcas

draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **17. novembrī** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

ZVIEDRIJĀ

LATVIEŠU PENSIONĀRU APVIENĪBA aicina pensionārus ierasties kuplā skaitā ceturtdien, **14. novembrī**, plkst. 14 Tellus Fritidscenter, Hornsgatan/Lignagatan sturi. Jan Tomtin no Stockholms Brandförsvar runās par to, kā izvairīties no ugunsgrēka savā dzīvoklī un ko darīt, ja tāds tomēr izceļas. Mēs saņemsim daudz labu padomu. Vārēsim arī pie kafijas krūzes uzdot jautājumus. Esiet laipni gaidīti uz šo mums visiem nozīmīgo informāciju. Uz "brandvārnare" vien nevar palūgties. LPA valde

Latvijas valsts svētku svinības Stokholmā sestdien, **16. novembrī**, plkst. 18 Ālvikas kultūras namā (Alviks medborgarhus), Brommasalen, Gustavslundsvägen 168 A, Bromma (tuvākā metro stacija Alvik). Programmā: uzruna (Latvijas vēstnieks Zviedrijā Gints Jegermanis), svētku runa (žurnāla *Ir* publicists Pauls Raudseps), koncerts ("Dziesmu svētku atskaņas", Stokholmas Latviešu koris), saviesīgs vakars. Vakara vadītāji: Dita Lūriņa-Egliena un Mārtiņš Egliens. Plašāka informācija sekos.

Pirmdien, **18. novembrī**, plkst. 17.00 dievkalpojums Ādolfā Fredrika baznīcā (Adolf Fredriks kyrka), Holländargatan 14 (tuvākā metro stacija Hötorget). Piedalās Stokholmas Latviešu koris un Stokholmas Latviešu skolas audzēkņi.

Visi laipni aicināti!

Nākamais Stokholmas pensionāru sarīkojums notiks 7. decembrī.

***

DIEVKALPOJUMI

Stokholmas Latviešu draudzes Mirušo piemiņas dievkalpojums svētdien, **3. novembrī**, plkst. 15 (LŪDZU, IEVĒROJIET LAIKU) Somu baznīcā, Vecpilsētā, Slottsbacken 2. Rūta Baumgar-te pie ērģelēm. Dievkalpojumu vadīs draudzes mācītāja prāv. Ieva Graufelde. Pēc dievkalpojuma sadraudzība draudzes namā! Visi laipni aicināti. "Viņa priekšā visas mūsu mūža dienas!" Lk. 1:75

Upsalas Latviešu draudzes Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu sestdien, **2. novembrī**, plkst. 14 Vindhems baznīcā. Dievkalpojumu vadīs prāveste I. Graufelde, pie ērģelēm Ģerans Blumbergs. Visi laipni aicināti.

"Gars saka: patiesi, lai viņi atpūšas no savām pūlēm." Jņ. atkl. 4:13